

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți oă!
FLACARA
Nr. 39 (175) — 27 sept. 1958

În acest număr:

Pag. 4-5 — China invincibilă — de Mariana Pîrvulescu.

Pag. 6 — Printre casele „plic cu suluri” — reportaj de C. Baciu.

Pag. 7-8 — Armata poporului — fotoreportaj.

Pag. 9-10 — În Croaziera Păcii și Prieteniei — însemnări de Maria Banuș.

Pag. 11-12 — Vechi prieteni — de Sanda Faur.

— Jurnal — poezie de Al. Jebeleanu.

— Peisaj în antiteză — poezie de Victor Kernbach.

Pag. 13-14-15-16 — Întîlnirea dintre tată și fiu — povestire de Van Iuan-țian.

— Tîrgoviște, oraș... reprofilat — reportaj de F. Urseanu.

Pag. 17-18 — Florile Capitalei — de M. Mirza.

Pag. 19 — Cum stăm cu diafilmele? — de M. Marinescu-Sandu.

Pag. 20 — America — prin intrarea principală — recenzie de V. Savin.

— Consemnări literare.

— Noutăți filatelice.

Pag. 22 — Franța la răspîntie — corespondență din Paris de André Wurmser.

Pag. 23 — În jurul globului.

Pag. 24 — Sport.

PLANȘE COLOR: Tine-rețea unei arte milenare (dansuri populare chinezești).

COPERTA I: 2 Octombrie, Ziua Forțelor Armate ale Republicii Populare Romîne (fotografie de A. LOVINESCU).

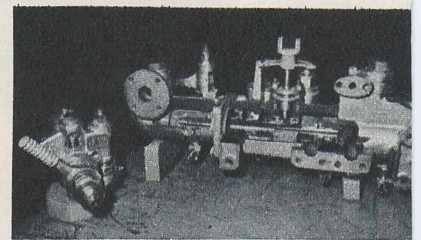
LA UZINELE 23 AUGUST s-a turnat în bronz statuia lui N. Bălcescu, operă a sculptorului C. Baraschi. Această statuie va împodobi una din pietele Capitalei.

Fotografie de E. IAROVICI

VALEA TIMIȘAȚI ȘI RIUL TIMIȘ vor fi legați printr-un canal ce va asigura scurgerea apelor provenite din plozi și topirea năpezii de pe o suprafață de 3000 ha.
Pe acest șantier de hidroameliorații, deschis între comunele Foeni și Cruceni, au venit să lucreze voluntar țărani muncitori din 23 de comune și 6 sate din raioanele Clacova și Timișoara și un număr însemnat de muncitori, funcționari și activiști de partid din raza acestor comune.

CU IOLA „TAIFUN”, o ambarcațiune cu pinze construită pentru prima oară în țara noastră, echipajul C.C.A., format din Gh. Husărescu, Al. Petrescu, D. Hotopoleanu și Gh. Brășteanu, a efectuat o tură nautică între Orșova-Mangalia-Constanța. El au parcurs astfel — în bune condițiuni — 1800 km cu iola de croazieră „Taifun” de producție românească.

INJECTOARELE pentru alimentarea cu apă a cazanelor cu aburi pentru locomotivă erau importate, în trecut, din străinătate unde le plăteam cu bani grei. Azi, asemenea injectoare au început să fie produse în seria fabricii I.M.B. din Timișoara.
La realizarea acestor injectoare și dat contribuția colectivului catedrei de hidraulică a Institutului Politehnic din Timișoara.

1200 DE UCENICI ȘI ELEVII de la combinatul metalurgic Reșița sînt pregătiți în această școală pentru a deveni maștrii, laboranții și desenatori. Tot în acest colț minunat al Reșiței se află căminul și cantina lor.

PE ARTERELE PRINCIPALE ALE CAPITALEI, la intersecția unor străzi, au apărut — nu demult — niște tablăle galbene pe care se pot citi cifre de la 1 A la 7. Ele nu sînt altceva decît semne indicatoare care marchează traseele de acces spre șoselele naționale.
Panoul cu indicatoarele explicative așezat în Piața Sf. Gheorghe din centrul Capitalei (la km 0 al șoselelor naționale) ajută pe conducătorii de vehicule care nu cunosc orașul să găsească cu ușurință traseele de urmat spre diferite localități.

Fotografie de Radu HOROVEAN

CHILIA LEGENDARULUI DANIL SIHASTRUL poate fi văzută și azi la marginea comunei Putna (regiunea Suceava). Săpată într-o stîncă, chilia avea și o ferestruică ce ținea loc și de horn. Sub scară, se află grajdul care adăpostește căminul sihastrului.

Peștele din apă al lui Danil Sihastrul a fost declarat monument istoric.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

UN PUI DE CĂPRIOARĂ în plin centrul Capitalei... L-a găsit Maria Tănase... prîbeag pe o șosea, nu departe de marginea unei păduri. După cum se vede, puilul s-a obișnuit repede și cu peisajul din grădina Uniunii Ziaristilor, și cu lăptele de vacă... servit la biberon!

Fotografie de R. RODA

München-ul să nu se repete!

de dr. Ivan ROHAL-ILKIV,
ambasadorul Republicii Cehoslovace la București

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Acum 20 de ani, în noaptea de 29 spre 30 septembrie 1938, prin actul mării trădări de la München, puterile occidentale — Anglia și Franța, asistate de Mussolini — au dat Republicii Cehoslovacă pe mâna lui Hitler. Prin ultimatumul cu termen de 6 ore, s-au silit Cehoslovacia să cedeze regiunea așa-numită sudetă, care, de la întemeierea statului ceh, făcuse întotdeauna parte integrantă a țării noastre. După cum se știe, Cehoslovacia lui Masaryk și a lui Beneš a fost unul din cei mai credincioși aliați ai țărilor occidentale și a constituit un pilon în Europa centrală al așa-numitului sistem de la Versailles. Ominia, Iugoslavia și Cehoslovacia alcătuiau împreună „Mica Înțelegere”, orientată împotriva revanșei Ungariei și Germaniei înfrinse, dar mai seamă împotriva Uniunii Sovietice. Guvernul burghez al Cehoslovaciei a făcut totul pentru a-și doborâși capăt misiunea ce și-o asumase. Cu toate acestea, aliații occidentali au sacrificat cu cinism Cehoslovacia, făcând jocul lui Hitler. München-ul a devenit o noțiune a cinismului politic, a lașității, a cinstei și a încălcării celor mai elementare principii de drepturi internaționale.

Au trecut 20 de ani de la monstruosul diktat. Și totuși aceleași forțe și tendințe care au dus omenirea la München-ul din toamna anului 1938 continuă să existe și să se afirme și azi în domeniul relațiilor internaționale. Oare nu aceleași forțe încearcă acum să impună discutarea diferitelor foruri internaționale — ca, de pildă, la Conferința la cel mai înalt nivel — a așa-numitelor probleme a țărilor din Europa răsăriteană? Președintele Eisenhower, vorbind recent în legătură cu evenimentele din Taiwan, s-a exprimat în sensul retragerii trupelor americane din insulele Taiwan (Quemoy) și Matsushan (Matsu) — care dintr-o dată au aparținut statului chinez — ar însemna, în esență, un nou... München. Este aceasta o denaturare vădit intenționată a sensului și conținutului diktatului de la München și totodată o mărturie a faptului că puterile care, datorită poziției lor de clasă și politiciilor lor oarbe, au împins omenirea spre München, nu numai că se scutură de responsabilitatea evenimentelor din 1938, dar în mod practic ele continuă și astăzi aceeași politică.

Unii publiciști și politicieni occidentali încearcă să prezinte München-ul drept un rezultat al unui nefericit curs de împrejurări și de greșeli ale anumitor politicieni. Ei prezintă astfel problema ca și când unci — ca urmare a acelor „nefericite împrejurări” — nu ar fi existat o altă ieșire decât aceea găsită la München. Faptele dovedesc însă că diktatul de la München își are originea în întreaga politică dusă de imperialismul occidental și de aliații lor beneșoviști în Cehoslovacia, după primul război mondial. Tra-

gedia de la München nu a fost inevitabilă, ci, dimpotrivă, a existat și o altă cale care ar fi putut salva Cehoslovacia și pacea în Europa. Uniunea Sovietică și mișcarea comunistă internațională, inclusiv Partidul Comunist Cehoslovac, au sesizat încă de pe atunci cu claritate sensul real al actului de la München, avertizând asupra consecințelor lui dezastruoase și propunând în același timp alegerea unei alte căi, care ar fi putut duce la evitarea catastrofei. Uniu-

Proclamația generalului nazist Blaskowitz, din 15 martie 1939, anunță instaurarea regimului de ocupație în Cehoslovacia.

nea Sovietică se declarase de acord să dea ajutor Cehoslovaciei împotriva agresiunii hitleriste. Obrăzgia München-ului trebuie căutată în acel sistem politic care a fost instaurat în Europa după terminarea primului război mondial și care era îndreptat nemijlocit împotriva Uniunii Sovietice. În acest scop, cu ajutorul așa-numitului plan Dawes, guvernele Angliei și Statelor Unite ale Americii au salvat capitalismul german din criza politică și economică prin care a trecut după război, permițând militarismului german, prin noi împrumuturi și investiții, să-și construiască un puternic potențial de producție și de înarmare, care apoi să fie folosit pentru pregătirea și declanșarea celui de-al doilea război mondial.

Oare astăzi Statele Unite nu procedează la fel, sprijinind renașterea militarismului în Germania occidentală, după înfrângerea suferită în cel de-al doilea război mondial?

Cehoslovacia, la fel ca și celelalte țări din Europa centrală și răsăriteană, a fost de fapt trădată de imperialismul cu mult înaintea München-ului. Clasele dominante din Franța, Anglia și — trebuie să o spunem — cele din Cehoslovacia au hotărât să sacrifice independența națională a acestor state, dând satisfacție Germaniei hitleriste, deoarece doreau să îndrepte ascuțitul agresivității acesteia împotriva Uniunii Sovietice.

Materialele de arhivă arată limpede că burghezia cehoslovacă, în frunte cu Beneš, a cunoscut foarte bine acest joc politic și că a fost întru totul de acord cu el, deși hotărârea poporului cehoslovac de a-și apăra independența țării s-a afirmat viguros prin însușirea cu care s-au prezentat rezerviștii la mobilizarea din lunile mai și septembrie 1938. Din nefericire, însă, hotărârile au fost pînă la urmă interesele egoiste ale burgheziei cehoslovace și internaționale, iar rezultatul: dezastrul de la München.

Omenirea progresistă trebuie să tragă toate învățămintele de pe urma tragediei de la München, pentru ca niciodată asemenea crimă să nu se mai repete. Marile succese obținute în ultimii ani de mișcarea mondială pentru pace, realizările fără seamăn ale imensului lagăr socialist în frunte cu invincibilă Uniune Sovietică, ca și lupta crescîndă a popoarelor împotriva imperialismului sînt tot atitea dovezi că amatorii de noi München-uri pot fi frînați, că jocul cu focul la care se dedau aventurierii imperialiști poate și trebuie să fie curmat.

După München. Populația cehă silită să se evacueze de pe teritoriile cucerite de hitleriști.

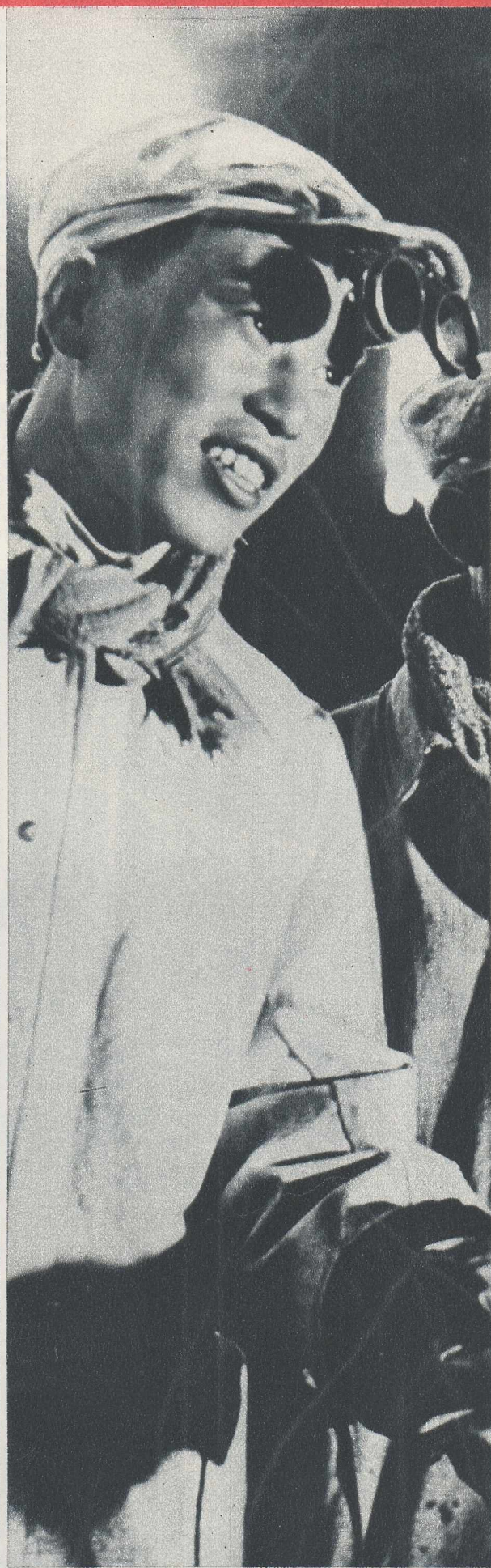
Că poporul cehoslovac a fost gata să-și apere patria cu arma în mînă o dovedește și acest miting urlaș, care a avut loc la Praga, în septembrie 1938. Praghezii au aprobat atunci cu însuflețire cuvîntarea rostită de Clement Gottwald, deputat în Parlament din partea Partidului Comunist, prin care era înfierat mîrșavul diktat.

În fotografia din stînga titlului: harta Cehoslovaciei dezmembrate prin actul de la München — așa cum a apărut, în septembrie 1938, în presa occidentală. După cum se vede în fotomontaj, Chamberlain apare în compania ministrului de externe hitlerist, von Ribbentrop.

CHINA INV

Brațul înarmat al Chinei noi apără cuceririle revoluționare ale marelui popor chinez.

Constructorii Chinei socialiste. Republica Populară Chineză se dezvoltă cu pași de gigant.

Milioanele de foști robi ai colonialismului devinți făuritorii propriei lor fericiri.

INCIBILĂ

înd am pășit pentru prima oară pe marele pod de la Iantzi, lung de 1.670 m, una din cele mai monumentale construcții ale Chinei noi, mi-am amintit fără voie de niște stranii declarații ale conducătorilor Statelor Unite, după care China n-ar exista, pentru că pur și simplu dumnezeul nu sînt dispus să-o recunoască. Podul pe care ne aflam avea înălțimea unui bloc cu 24 de etaje și sub el putea trece un vapor de 10.000 de tone; dar, pasă-mi-te, podul... nu exista, pentru că dl. Dulles a refuzat

să la cunoască de el. Nu existau nici oamenii care au muncit la construirea lui, pentru că, pe harta din biroul președintelui Eisenhower, în locul Chinei se afla o pată albă: „ținut necunoscut”; după cum nu existau desigur nici cele 400 de opere ale Chinei, deoarece mister X, funcționar superior în vreun departament cultural al Statelor Unite, își astupase urechile cînd auzise de ele. Nu existau... Dar pentru conducătorii Statelor Unite nu există și nu există nici astăzi China, după cum, conform ultimelor telegrame, nu există nici Marea Chinei, nici apele ei teritoriale stabilite la 12 mii de țărni... Nu există... Nici marele combinat metalurgic care se construiește la Uhan, cu pădurea lui de furnale, cu cuptoarele Siemens-Martin, cu cocseria și enormele sale platforme de turnare... Nu există... Nici cele 7.000 de caravane cinematografice ale Chinei noi, nici sutele de milioane de spectatori ai acestora, nici cele 12 gospodării colective din satul Șun-nau de lângă Șanghai, nici sutele de școli de artă, nici podul mai lung de trei kilometri peste Fluviul Galben... Nu există... China cu cele 600 milioane de chinezi, China care va întrece nu peste multă vreme Anglia din punct de vedere industrial, China care se îndreaptă cu pași de gigant (de altfel totul e gigant în această țară) spre socialism.

Președintele Eisenhower joacă golf și declară că R.P. Chineză nu există... Ministrul de Război al Statelor Unite își trimite pușcașii marini în Taiwan și declară că Republica Populară Chineză nu are dreptul la cele 12 mii de ape teritoriale. Dl. Dulles face spume la gură răcnind împotriva „Chinei roșii”, despre care tot el pretinde că nu există.

În timpul călătoriei mele prin China nouă, am vorbit nu o dată cu prietenii chinezi despre „amnezia” conducătorilor americani. Au zîmbit fin (cum numai ei știu să zîmbească) și mi-au arătat de fiecare dată noi și noi aspecte ale Chinei care... ce să-i faci, mister Dulles... există totuși, numai că există altfel decît o vrei dumneata. China nu mai este de mult țara celor șase sute de milioane de robi, pe străzile Pekinului nu se mai cîntă de mult vechiul cîntec: „a fost odată un mic chinez (care cu două bețe mîncea orez.) Americanii au venit/ și orezul s-a isprăvit!”...

De altfel acesta este și motivul pentru care mister Dulles nu vede China, știut fiind că pentru monopolizii americani nu există decît ceea ce e rentabil. Or, tocmai orezul Chinei nu mai este rentabil decît pentru milioanele de chinezi care îl consumă astăzi, pentru micii chinezi care se bucură în fața cestii cu orez dulce, garnisit cu fructe, cu multe fructe, cum n-au mîncat niciodată înainte de eliberare copiii chinezi...

Am fost la Șanghai, la o fabrică de sticlouri. Sticlourile chinezești sînt unele din cele mai bune și mai ieftine din lume. În ultimii trei ani prețul de cost al unui sticlou a scăzut cu 45%; în anul care vine calitatea sticloului chinezesc va întrece calitatea „Parker”-ului american.

Am fost la Uhan, pe șantierul marelui combinat metalurgic — al doilea ca mărime după cel din Anșan. Cînd combinatul acesta și acel care se construiește în sud-estul țării vor începe să producă din plin, R. P. Chineză va fi întrecut Anglia, țara cu cea mai veche tradiție industrială a lumii.

Am vorbit cu bătrînul Lu Fu-și. Are 72 de ani și e pensionar textilist. Niciodată înainte de eliberare n-a avut un pat și locuia împreună cu familia într-o baracă de lemn, fără uși și fără ferestre. Acum are o locuință nouă într-un bloc muncitoresc și fiul său i-a cumpărat mobilă din lemn roșu, cea mai scumpă mobilă din China.

Am fost... Dar unde n-am fost... Am văzut sute și sute de blocuri noi, zeci de spectacole de o înaltă ținută artistică, gospodării colective și uzine, grădini minunate în care înfloresc, grele de parfum, magnoliile... Și am văzut mai ales oamenii Chinei noi, oamenii aceia minunați, care se avîntă cu un entuziasm de nestăvilit în munca de construire a socialismului și care zîmbesc cu o ironie fină atunci cînd îl se amintesc de faptul că Statele Unite nu vor să recunoască R.P. Chineză. Odată, unul dintre ei, muncitorul textilist Și Iu-iu, mi-a spus, cu același zîmbet și cu aceeași politețe specific chinezească pe care le cunoșteam de mult:

„Nu le-ai dori americanilor să ne oblige să le facem cunoscută existența noastră altfel decît prin munca noastră pașnică. Vă asigur că n-ar fi o cunoștință prea plăcută pentru ei”.

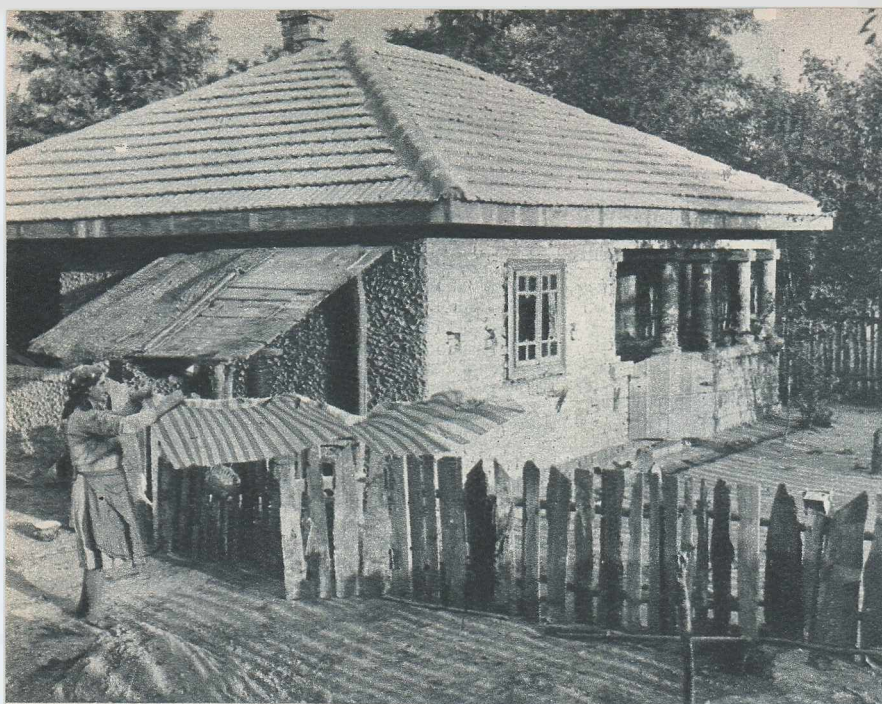
Și, deși mă îndoiesc că mister Dulles și Ministerul de Război al Statelor Unite vor fi auzit de Și Iu-iu (cînd el refuză să audă de o întrebare Chineză), nu cred totuși că cele spuse de el într-o zi luminoasă de primăvară, într-un parc din Șanghai, ar trebui să-i lase tocmai indiferenți. Căci uriașa Chină socialistă, capabilă de înfăptuiri grandioase în numele poporului și pentru popor, e tot atât de capabilă să dea riposta convenită oricărui agresor imperialist.

Marlena PÎRVULESCU

pe pămîntul lor, țărani chinezi s-au dat pe drumul socializării agriculturii.

Noua generație a Chinei Populare... Tinerete plină de bucurii.

Casă „plic cu suluri”, cum se poartă acum la Modelul.

PRÎNTRE CASELE „PLIC cu SULURI”

de Camil BACIU
Fotografiile autorului

Nea Bănică, cel preocupat de adaptarea „Donului liniștit” pe ecran.

Nicu C. Micu, reluând discuția despre casa „plic”...

Douăzeci de cai și un măgar. Atât adunase la începutul anului 1952 comitetul de inițiativă al noii gospodării. Animalele așteptau pleoștite în burnița rece, iar țărani — mai toți mijlocași — ducându-și fiecare calul de căpăstru, se sfătuiau. Se grăbiră să se adune, dar n-aveau grajd. Și de aceea nici nu se mai căinau acum că n-au nici bou, nici vacă, nici porc — ci doar, pentru șeptel, o biată oaie albă, dăruiată de o colectivă vecină, înstărită. Dacă

ar fi avut și vite, de-abia n-ar fi știut unde să le adăpostească. Până la urmă, hotărârea să meargă la fosta moară a lui Ștreang. Porniră mohoriți sub picăturile reci. Băgară caii în moară și rămăseră pe loc. Trebuia să rămână careva cu animalele, să le dea la apă, să le curețe, să le păzească. Cât despre furaje, nu aveau un fir. „Acu’ cine-i nebun să stea aici planton?” — mormăi cineva. „Eu sînt nebun — a zis Nicolae Manea. O să rămînem aici comunistii”. Și l-a oprit și pe Ion Băgăiteanu, care, ca și ceilalți, nu-și adusese cu el nici mâncare, nici schimburi.

Au stat acolo două zile singuri, pînă cînd țărani, rușinați și temători pentru soarta animalelor, au început să vină cu furaje și cu țesala.

Vara, gospodăria începu să prindă puteri. Dar toamna, în urma unor uneltiri dușmănoase, cei mai noi în colectivă porniră să se retragă. Iși luau caii, își căutau hamurile, nu-și găseau căruțele, se cerceta pentru pluguri. Însă nimeni din cele 32 de familii ce-și duseseră la început caii la moara Ștreang nu se clinti. Apoi comunistii merseră din nou din casă în casă, ziua și noaptea, și o sută de familii veniră în gospodărie. Dar urmă seceta și caii, care se rotunjiseră între timp, slăbiră din lipsa furajelor. Vasile Șerban — nea Bănică — se duse la gospodăria de stat din Ulmeni și la cea din Roșeți, pentru a căuta hrană animalelor. Nimeni nu-l primi bucuros, căci seceta prăfoasă și rea cuprinsese tot Bărăganul. Pînă la urmă, cei din Roșeți cedară: colectivisti să vină să lucreze la ei și, în schimbul muncii, aveau să capete furaje pentru animale. „Dar — spuse inginerul — să n-aduceți mai mult de douăzeci de atelaje”. Nea Bănică se făcu a nu înțelege bine și veni cu șizeci... N-avea încotro, caii slăbiseră de trebuia să-i salți de coadă.

Apoi urmă crăciunul și mulți colectivisti se repeziră să petreacă, lăsînd animalele în plata domnului. Și din nou, în clipe grele, comunistii rămăseră pe loc. Alexandru Dobrin, Vasile Șerban, Dumitru Șerban zis Țiganu’, Nicu C. Micu și alții.

Anul '52 se repezise asupra colectivei cu burnițe, cu zvonuri, cu secetă. Dar nu putuse s-o strice. Anul '53 fu un an bun. În toamnă, Gheorghe S. Marin — zidarul — luă două care de griu (se împărțiseră 6 kilograme la zi-muncă) și, după ce le duse acasă, se întoarse să întrebe dacă nu i-au dat prea mult, numai așa, de ochii lumii...

Apoi colectivisti se obișnuiră să-și umple lăzile — lădoaiele în care mai înainte cu ani se băgau zestrea și hainele de purtare. Gospodăria își ridică grajduri, magazii, crescă vaci și oi și, cu toate că nu era o colectivă de prima mînă, ca cea „a lui Baicu” sau cea de la Ceacu, fondul ei de bază crescă de peste patruzeci de ori. Dar transformarea asta nu s-ar fi putut împlini fără cîțiva comunisti, țărani din Modelul.

CASA CU SULURI

Stăteam la o masă cu nea Bănică, președintele, și cu Nicu C. Micu, provocîndu-i la o conversație larg culturală. În definitiv, noul trebuia să apară și în dezvoltarea gustului pentru literatură și am scos carnetul din sac să-mi notez ce citiseră în ultima vreme. În clipa aceea, s-a ivit printre rufe coperta „Napoleonului” lui Tarlé. Întimplător toți tăcuseră și, în liniștea moale, s-a auzit vocea casierului gospodăriei, țaran simplu, care pînă atunci nu vorbise:

— Corsicanul ăsta, născut la Ajaccio, din tată avocat, avea ceva geniu...

Totul sunase atât de concis și limpede, că m-am crezut pradă unei mistificări. Omul își ținea pe masă miinile mari, crăpate,

(Continuare în pag. 21)

pălăria îi umbrea barba țepoasă părea a fi descălecat chiar atun după o călărie pe deșelate.

— Lasă asta — a spus nea Bănică — mai bine spuneți-dacă a venit „Donul liniștit” filmul, că Șolohov nu-i așa ușor de băgat pe ecran...

„Șolohov nu-i chiar așa ușor de băgat pe ecran!” Era de o problemă de regie și de specii cinematografice, de trecerea fer- menului literar prin lentila aparatelor de filmat. Iar întrebarea mi-o pusesse nea Bănică — ac- Vasile Șerban care sălta de coadă în '52, caii ruși de foame.

Conversația a continuat felul acesta vreo două ore, dar n-a epuizat problemele de artă ce au fost ridicate în continuare și a doua zi.

Mergeam împreună cu Nicu Micu, brigadierul unei brigăde de cîmp. Tocmai îmi arăta noua tendință a celor din Model în ridicarea caselor constă aplicarea unui tip „plic cu suluri”, pentru că asta sugerea acoperișul văzut de sus, și „sulul” deoarece locuințele aveau într-colț un soi de mic pridvor colonadă. Acei dintre colectivisti care nu-și făceau case noi le m- dificau pe cele vechi, spre a „în rînd cu lumea”. Se pur „plic cu suluri” și de mult — mai văzusem asemenea furie aplicarea modelului...

Nicu C. Micu mergea în mine conferențind liber, cînd deodată, se opri și-mi arătă casă simplă, fără coloane, ca obosită și piezișă.

— Dar ăsta? Ce fel de stil ăsta? — spuse. Trebuie să re- noașteți că n-are nici un stil.

Casa n-avea, într-adevăr, n- un stil. Critica estetică a brig- dierului colectivei fusese pl- de bun simț, dar cum dîns credea că nu m-a convins, continuat să aducă argumente legătura cu pereții, cu acoperiș- cu ferestrele. Și era același Ni- C. Micu — care, cu șase ani urmă, ca și Bănică, ridica coadă caii ce picau de foam-

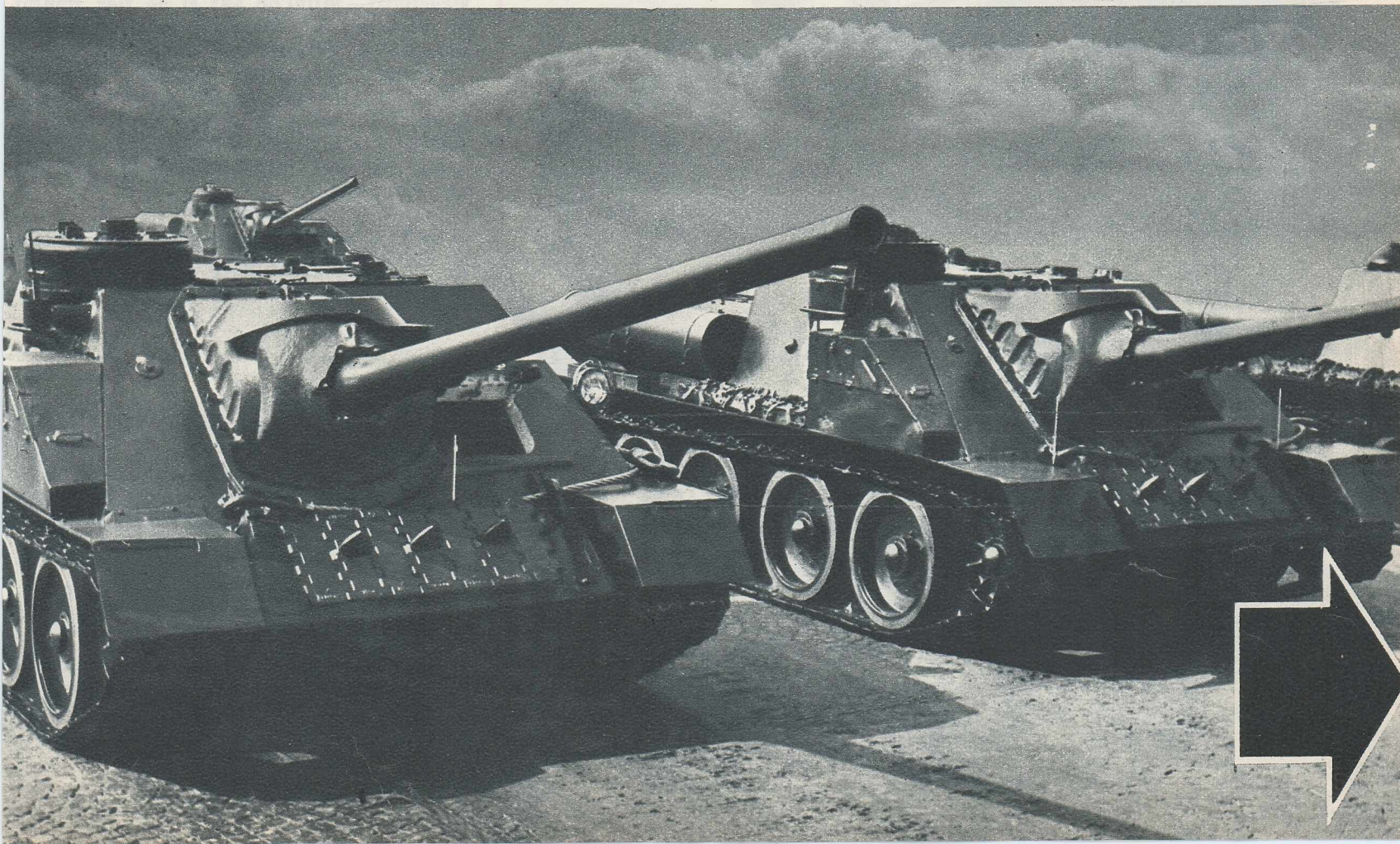
Ne-am dus apoi să vedem casă făcută „cu gust”. Și-o ridi- o văduvă — Maria Gh. Pantea- ce avusese, în '57, 554 zile-muncă. Din vechea casă rămăsesse num- soba — dărmase pereții, să- ia cărămizile. Jumătate de cur- era acoperită de moloz și so- albă, rămasă în picioare, păr- vestigiul unui cutremur. Transfo- marea violentă a Modelului zg- duise într-atîta ograda văduvei încît prefăcuse vechea locuință părădăuită, într-o frumoasă ca- „cu suluri”. Am făcut pe loc- socoteală aproximativă și am afl- că lucrarea costase peste 22.0- lei. Văduva avea numai o fată- vreo șaisprezece ani — Olimp — cu care lucra la gospodărie. Ele amîndouă ridicaseră casa, avea să fie, măcar în parte, ze- trea fetei. Niciodată n-ar- putut visa la așa ceva, fără exi- tența colectivei. Astfel, casa „- suluri” depășea cu mult arg- mentul estetic. Era un argument social.

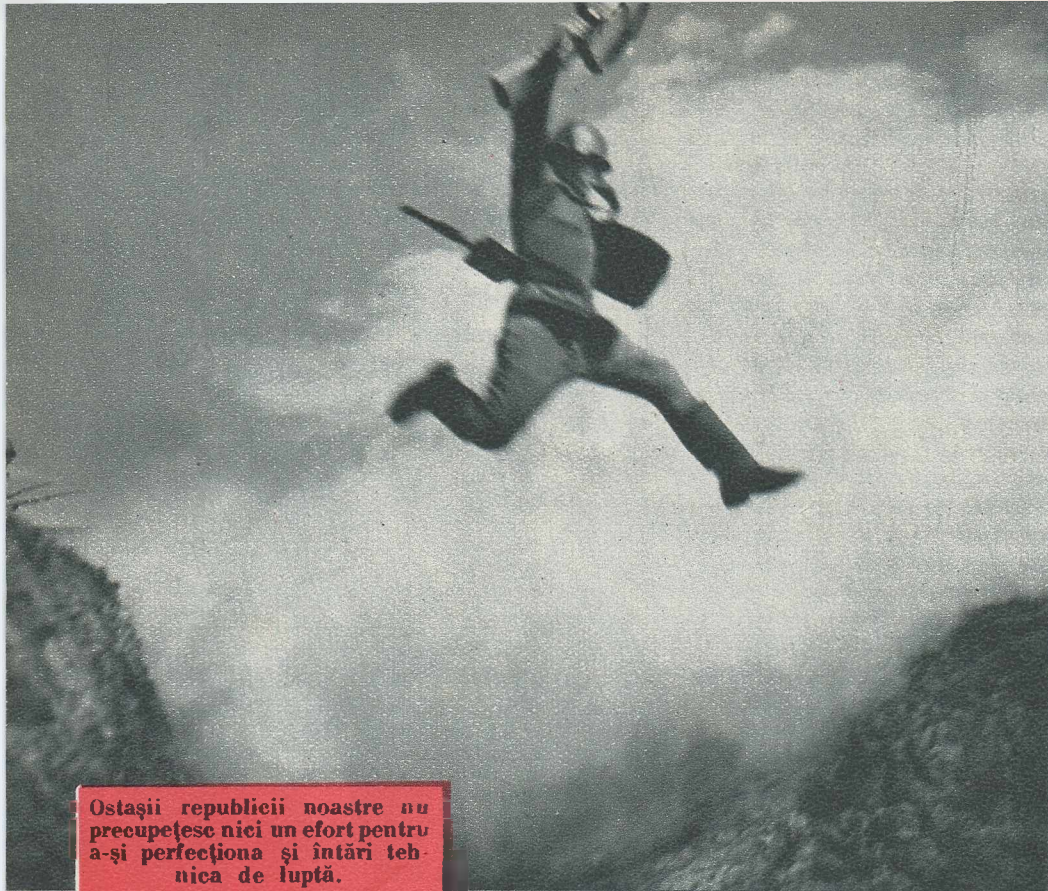
PETRECEREA

La sfîrșitul lunii august anului acesta, 83% dintre țar-ai comunei erau în gospodărie Restul, în întovărășiri. Însă în- vărășii din Modelul își lucra- fiecare bucata lor de pămînt și aduceau sămînța lor. Ceea- se oglindea și în recolte. I- pildă, „la deal”, lîngă com. Rac- Negru (fostă Gambetta), au tarla-

ARMATA POPORULUI

Ostașii republicii noastre nu preocupesc nici un efort pentru a-și perfecționa și întări tehnica de luptă.

Mașinile-amfibii fac parte din utilajul modern cu care este dotată armata noastră populară.

Apărarea antiaeriană stă de veghe.

În cursul aplicațiilor, ostașii noștri învață și tehnica camuflajului. →

L

a 2 Octombrie se vor trage salve de tun și vom sărbători ziua armatei noastre; ziua acelorora dintre noi care, îmbrăcați în haină ostășească, fac strajă avutului, liniștii, muncii, vieții și idealurilor noastre; Ziua Armatei Populare, făurite de partidul și guvernul nostru pentru a apăra independența și cuceririle noastre revoluționare.

Copilul care abia învață să spună cuvintele mamă și tată se poate bucura de soare și lumină sub ochii fericiți ai părinților săi, sub mângâierea gingașă a îngrijitoarei de la creșă, pentru că viața sa e în siguranță.

Pionierul își pune în această zi cravata roșie, învață mai departe și privește înainte fără teamă, pentru că nimeni și nimic nu va putea zdruncina edificiul de diamant al socialismului ce se clădește pentru el.

Studentul și studenta ce urcă treptele universității se bucură din plin de căldura căminului, de știința profesorilor, de bibliotecile și laboratoarele care le sînt date spre folosință, pentru că armata veghează.

Pana nu va fi smulsă niciodată din mîinile poezilor și scriitorilor care cîntă hărnicia și cutezătoarele înfăptuiri ale poporului, pentru că nu există oțel mai puternic ca cel care-i apără.

Cărturarii, mîndria poporului din rîndurile căruia s-au ridicat, duc departe, tot mai departe, steagul științei puse în slujba celor ce muncesc, pentru că osteneala lor este ocrotită.

Bătrînul și bătrîna pot privi fără teamă seninul și nemărginirea cerului, deoarece liniștea le e vegheată de copiii și nepoții lor.

Lucrătorii pămîntului, făuritori ai pîinii, sînt stăpîni pe veci ai tarlalelor colectivei care crește sub ochii lor și niciodată glia aceasta nu va mai plînge cu lacrimi amare sărăcia, disperarea și revolta: există acum un chezaș de nădejde.

Muncitorul, minerul, metalurgistul, constructorul — mîini de aur și de fier, stăpîni ai republicii — privesc cu mîndrie ce se scut neînfrînt și păzește.

Cetățenii Republicii Populare Romîne, călăuziți de steagul partidului, știu că Pacea, Libertatea, Socialismul au ostași dîrji și viteji, bine instruiți și înarmați, care pot apăra cele mai înalte cuceriri și aspirații ale umanității.

★

La 2 Octombrie se vor trage salve de tun și vom sărbători Ziua Forțelor Armate ale Republicii Populare Romîne.

In

CROAZIERA PĂCII ȘI PRIETENIEI

JUNĂRE — MAREA NEAGRĂ

Insemnări de Maria BANUȘ

Pentru mine, și cred că nu numai pentru mine, călătoria aceasta a fost ceva cu totul deosebit. De obicei pleci în țări străine ca să cunoști locuri și oameni, peisaje și moravuri noi.

În Croaziera Păcii și Prieteniei, care a început la Viena la 18 august și a durat trei săptămâni — croazieră la care au participat aproape 500 de persoane din 13 țări — intercălătorilor a fost egal împărțit între cunoștea sau noutatea ținuturilor pe care străbateau și interesul tot atât de viu în tovarășii de drum.

Altfel acesta a fost unul din principalele motive pe care le-au avut în vedere Comitetul pentru pace care au inițiat această croazieră: cunoașterea reciprocă, contactul viu de la om la om între persoanele mai variate profesioni și convingeri, aparținând unor state cu regim po-

pezi la cele trei mese și la reuniunile cu discuții prietenești sau program artistic și când seara se întâlnesc la prora, în bătaia vântului, sau în lumina unui amurg liniștit care transfigurează chipurile bine cunoscute — amicitțiile se leagă ușor, convorbirile se iscă spontan, firesc, fără protocol.

Așa am cunoscut zeci de oameni din Germania de Vest și Austria, din Anglia și din Olanda, pentru a nu mai vorbi despre prietenii legate cu cetățenii din U.R.S.S. sau cu cei din democrațiile populare.

Privind în ochii oamenilor veniți din Vest, ascultându-i cum vorbesc, mi-am dat mai bine seama câtă oroare au de război, ce profundă dorință îi animă pe cei mai mulți dintre ei să trăiască în pace cu „Răsăritul“ — cum ne numesc ei cu un termen global

și impropriu — dar în același timp cât sînt de dezinformați asupra stărilor de lucruri de la noi, cât de mult ne rămîne de făcut pentru a combate propaganda dușmănoasă și tenace ce se exercită minut cu minut asupra lor, prin presă, radio, discursuri, teatre și filme.

Pe cînd străbăteam în autobus străzile Bucureștiului, dl. S..., funcționar de stat la asigurările sociale dintr-un mare oraș al Germaniei de Vest, făcu un gest larg cu brațul, arătîndu-mi trecătorii: „Ia te uită! Și nouă ni se spune că la dv. oamenii umblă îmbrăcați în zdrențe!“

După zile de călătorie pe Dunăre și pe mare — marea de oameni a Odesei, tătăluind în jurul „Lensovietului“...

deosebit. Acest contact nu poate decât să contribuie la destrămarea pinzei de minciuri urzite de anumite cercuri agresive din Occident și la lărgirea și consolidarea misiunii mondiale pentru pace.

Programul a fost bine gândit. Poate că nu există loc mai prielnic pentru realizarea rapidă a atmosferei de prietenie decât pe vapor. Călătoria Viena-Izmail a fost deservit de vase maghiare. Spațiul a fost folosit eficient, practic, pentru ca toți călătorii să aibă locuri pentru capacitatea de cazare — să poată călători în condiții foarte favorabile.

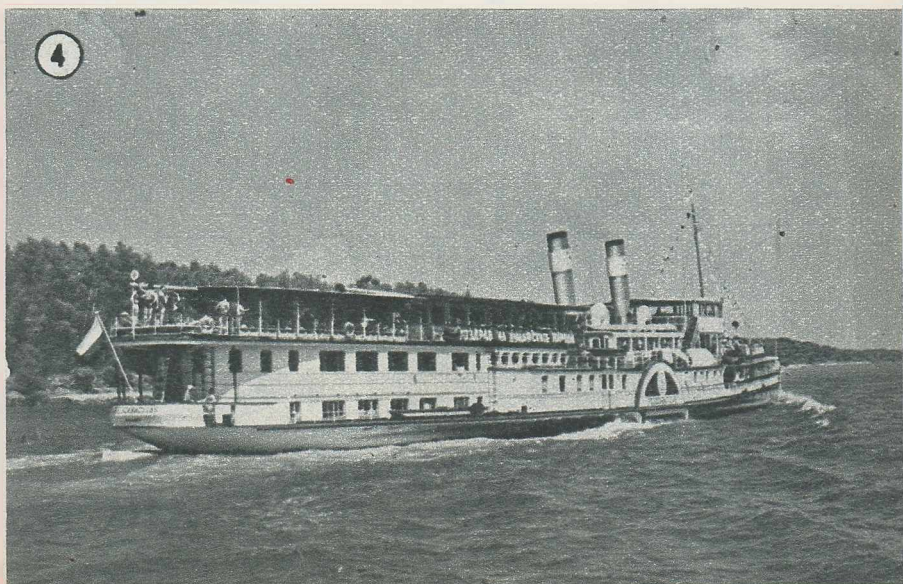
„Deak Ferencz“ — vasul mai mic unde am fost — ne-am simțit curînd ca într-o familie. Cînd oamenii se întîlnesc de aproape, cu prosopul pe umăr și savoniera în mînă, în drum spre spălător, apoi se regăsim pe punte, fiecare înarmat cu aparatul fotografic, și iarăși se văd de trei ori

1. „Perinița“ — dans românesc — dans internațional. Austriei îl joacă la fel de bine ca și românii..

2. La un taifas liniștit, pe punte, germani, englezi, români...

3. Poporul sovietic, iubitor de pace, ne-ntîmpină cu manifestări călduroase de prietenie.

4. Zile și nopți de vară, frumoase, fierbinți, cele două vapoare ale noastre coboară mereu, în jos, pe Dunăre... cu solia lor de pace și de prietenie...

Exclamații asemănătoare, de uimire și bucurăsură surpriză, le-am auzit rostite pe diverse tonuri, în diferite momente și împrejurări ale călătoriei noastre: la teatrul din Odesa și la intrarea în portul Varna, la instalarea noastră în luxoasele cabine ale vasului de mare tonaj „Lensoviet” (vas ultramodern, cu care am străbătut distanța Izmail-Odesa-Varna), sau într-unul din ispititoare „Gastronomuri” ale Sofiei.

Dar dezinformarea nu se aplică numai aspectelor materiale ale vieții noastre. Ea sapă neobosit galerii subtile, adânci, în spiritul oamenilor, mai ales în ceea ce privește domeniul delicat al vieții sufletești și spirituale, al relațiilor dintre oameni.

În seara zilei de 23 August am avut pe „Deak Ferencz” un program românesc. Cu acest prilej am citit un poem de-al meu tradus în limba germană (limbă vorbită de cea mai mare parte a excursioniștilor). Din acea seară am simțit că ceva s-a schimbat în atitudinea multora dintre călători față de mine. Era altceva însă — în felul cum mi se adresau, cum îmi zimeau — decît obișnuitul interes sau curiozitatea pe care le trezesc prezența unui scriitor. La început nu mi-am dat seama ce e. Mai târziu, aproape de despărțire, am aflat din gura a doi oameni, foarte deosebiți între ei — și ca posibilități de informare, și ca pregătire intelectuală — pricina acelei schimbări de atitudine. Deși ziaristul burghez din Hamburg, perspicace și rafinat, și învățătorul naiv și cuminte din Köln nu se cunoșteau între ei, deși convorbirile respective au avut loc la interval de câteva zile, ei au exprimat aceleași idei în termeni halucinant de identici: „Știți, poezia dv. mi-a făcut o deosebită impresie... Era atît de personală, de proprie. Nouă ni se spune că la dv. oamenii gîndesc toți la fel, că totul e uniform...”

Un alt ziarist din Germania de Vest, cînd l-am întrebat care-i impresia dominantă pe care a păstrat-o din fările de democrație populară prin care a trecut, mi-a răspuns ceva asemănător: „Modul liber, original, de a se exprima al celor cu care am stat de vorbă”.

„Negru pe alb” — clar, răspicat: „Romînia vrea pace”, spune marea construcție, o spune în-
treg Bucureștiul, înfloritor, plin de șantiere...

120 de vestgermani și 86 de austrieci (ca și un număr de cetățeni din Anglia, Olanda, Danemarca) au putut să se convingă, cu proprii lor ochi, în această croazieră că nu numai locuitorii Budapestei sau Bucureștiului, ai Odesei și ai Sofiei, dar și zecile de mii de locuitori ai orașelor mai mărunte înșirate de-a lungul Dunării sau de-a lungul liniei ferate Varna-Sofia au un aspect luminos și prosper. Dar mai ales s-au putut convinge, din privirile lor, din strîngerile fierbinți de mîna, din micile daruri care le-au fost oferite spontan, cit de primitivi și de pașnici sînt oamenii din această parte a lumii.

La ora cînd scriu rîndurile de față, impresiile multe, pestrițe, nu s-au așezat încă. Prin fața ochilor se desfășoară imagini învîlmășite, rostogolite, ca într-un film ce rulează prea repede: peisaje și chipuri, gesturi, siluete, lumini...

Probabil că la fel li se întîmplă și tovarășilor mei de drum. Ei de-abia și-au reluat, proaspăt întorși din călătorie, ocupațiile obișnuite. Dar va trece vreme, impresiile se vor așeza și sămînța bună ce a încolțit în această croazieră își va da roadele. În fața propagandei agresive și mincioase, călătorii veniți din țările capitaliste vor reacționa altfel decît pînă acum. Ei au văzut sanatoriile albe ca zăpada din Arcadia Odesei, și Nisipurile de Aur ale Varnei, și pajiștile îmbietoare ale lacului Floreasca. Ei au trecut prin magazine și piețe, hoteluri, teatre de vară și stadioane recent construite. Ei au privit mulțimea miilor de oameni ce-i întîmpinau în porturi și gări, cu fețe zîmbitoare, cu brațele încărcate de flori și coșuri de fructe. Ei s-au împrietenit cu cetățenii acestor țări și au putut citi în inima lor ca într-o carte deschisă. Cum ar mai putea lua drept bune gogorițele ce li se spun despre țările noastre?

Vreau să cred că toți cei pe care i-am cunoscut sînt oameni de bună credință și, întorși în patria lor, vor povesti adevărul despre noi.

Vreau să cred că toți cei pe care popoarele noastre i-au întîmpinat cu pîine și sare și cărora le-au urat bun sosît în casa noastră se

vor arăta vrednici de căldura și sinceritate cu care au fost primiți. Am convingerea după această călătorie, mulți dintre prietenii noștri vor participa cu mai mare însofle la lupta pentru pace și bună înțelegere în popoare.

Ne aflăm în Bulgaria, în penultima a călătoriei, cînd am urcat — doi romîni, bulgar și un japonez — pe muntele Vit din împrejurimile Sofiei. Era o zi de toamnă timpurie, rece, ploioasă. La cinci după-amiază, de-abia mai puteai distinge trăsăturile sfinților în micuța biserică de la Boia. Dar reflectoarele fotografului care lucra interior ne-au ajutat. Și chipurile meseșilor și țărănilor bulgari de acum opt secole care au slujit drept model marelui zug anonim, ni se arătară în toată frumusețea lor expresivă, nealterată nici de umezețea pereților, nici de tencuiala sub care zăcuseră veacuri de-a rîndul. Și sufletele noastre fuseseră mișcate de frumusețea pe care meșterul bulgar din veacul de mult apus ne-a lăsat moștenire pentru ca toți să ne putem bucura deopotrivă de ea: și oamenii de la Dunăre, cei născuți pe țărmul îndepărtatului Pacific.

După vizitarea Boianei, ne-am continuat excursia pe muntele Vitoșa. La locul numit „Podul de aur” am intrat într-o pădure de pini și de molift. Văzduhul era înmiresmat de rășină în după-amiaza ploioasă. Despre multe am vorbit atunci: despre morenele epocii glaciare, namile spăimîntătoare, ce arătaseră spinările lor rotunde de piatră departe de pădurea prin care trecea despre dezvoltarea industriei bulgare; despre Galeria Națională de Artă din București

Pămîntul românesc nu-și dezmente tradițiile de ospitalitate și dragoste de pace.

despre Japonia și despre vechea ei poezie limpede și concentrată ca esența de rozee țării în care ne aflăm.

*Unduitoare iarbă de vară,
Prielnicul culcuș tu ai fost
Multor ostași visători...*

Stihurile lui Bașo, marele poet japonez din al XVII-lea veac, sunau firesc și apropiat în gurile noastre de europeni.

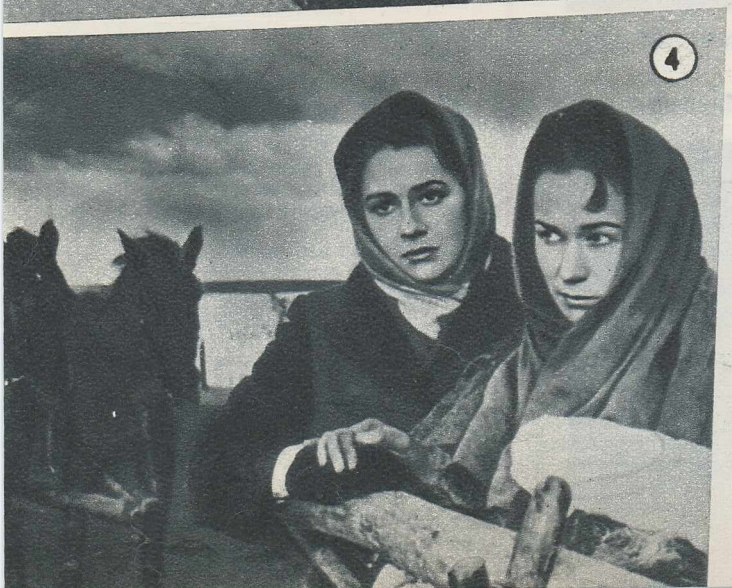
Ele sînt ale noastre, așa cum sînt ale prietenului nostru japonez frescele de la Boian sau tablourile lui Luchian. Ele s-au oglindit în ochii lui admirativi și recunoscători au rămas pentru totdeauna un bun încorporat sufletului său.

Cît de frumoasă, cît de bogată ar putea fi lumea dacă pacea ar dăinuî!

Ecoul vechilor stihuri japoneze mai plutește în aer cînd unul dintre noi adresează prietenului japonez o întrebare a zilelor noastre: „Cum se poate ca în Japonia, unde există ură atît de înverșunată împotriva războiului atomic, să li se permită americanilor crearea de baze atomice?”

Răspunsul veni, asemănător aceluia pe care-l dau oamenii lucizi din Germania de Vest cînd îi întrebă același lucru despre țara lor: „Poporul nostru nu vrea război. Poporul nostru nu vrea înarmare atomică. Guvernul nostru o vrea. De aceea totul depinde de intensitatea carea muncii politice, de clarificarea politică a poporului nostru”.

La revedere, prieteni! Și succes în lupta noastră comună pentru lumină și pace!

VECHII PRIETENII

Pentru săptămânile viitoare, cinematografia sovietică ne-a dat întâlnire în sălile bucu-reștene cu vechi cunoștințe și buni prieteni ai noștri. Eroii romanelor „Pe Donul liniștit”, „Calvarul”, „Idiotul” vor veni să-și întâlnească cititorii români, purtând de astă dată chipurile, suflul, vibrația artiștilor care le-au dat o a doua viață artistică. Imaginea cinematografică, densă și concentrată, ne va povesti — de astă dată într-un fel nou, cu înțelegerea pe care ne-o dă perspectiva istorică — destinul zbuciumat al Aksiniei și al lui Grigori Melehov, al „Surorilor”, al lui Mișkin și al Nastasiei Filipovna; iar din aceste drame individuale, vom desluși caracterul și spiritul epocii pe care ele o reprezintă. Căci dincolo și peste liniile mari ale subiectelor romanelor — pe care orice ecranizare sovietică le respectă cu strictețe — filmele urmăresc să aducă esența acestora, ideile lor majore, structura psihologică a personajelor.

Operele lui Șolohov, A. Tolstoi și Dostoievski s-au aflat în mâini bune: regizorii Gherasimov, Roșal și Pîriev, împreună cu colaboratorii lor, au demonstrat cum se pot re-crea pe ecran mari valori ale literaturii mondiale.

Cu câteva numere în urmă, „Flacăra” v-a prezentat filmul „Pe Donul liniștit”. În paginile de față, veți găsi fotografii și unele amănunte despre celelalte două mari realizări ale cinematografiei sovietice.

„Surorile” și „Anul 1918”

Primele două serii ale trilogiei „Calvarul” (ultima e în curs de realizare) poartă titlurile „Surorile” și „Anul 1918”; iar titlurile definesc însuși cuprinsul epic și semnificația filmelor: primul, conceput ca un preludiv al marilor răsturnări revoluționare, se va opri cu migală psihologică asupra celor două surori — Katia și Dașa — va înregistra analitic mediul intelectualității ruse din acea vreme, ca și așteptarea încordată ce a premers mării revoluții. Neliniștea aceasta ce vibrează surd în întreg filmul

„Surorile” și care trădează destrămarea morală și impasul în care se afla, în preajma revoluției, intelectualul rupt de popor, se va sparge în cea de-a doua serie a filmului — „Anul 1918” — cu bubuituri de furtună innoitoare. Din saloanele înecate în fum, în care Besonov perorează ineptiile sale decadente, în care aflăm deznădejdea bolnăvicioasă, spaima în fața vieții și dezorientarea acestei lumi devitalizate, acțiunea se mută pe pământurile Rusiei zguduite de lupte, tăiate de tranșee, bătute de pașii oame-nilor flămânzi. În primul film, Katia (Rufina Nifontova) se plimbă tristă și secătuită sufletește prin camerele luxosului ei apartament, își caută zadarnic împlinirea în dragostea cu Besonov, îi mărturisește soțului necredința cu aceeași indiferență tristă. Iar Dașa (N. Veselovskaia), cu sufletul și chipul ei frumos, trece uluită și scîrbită prin lumea aceasta absurdă, căutînd undeva adevărul și binele, găsindu-și pină la urmă mica fericire personală alături de Teleghin (V. Medvedev). „Anul 1918” răstoarnă însă toate rînduielele vechi, risipește desperările de salon și pune problema fățiș, aspru: cu cine ești, de partea cui lupți? Inginerul Teleghin își va găsi curînd drumul: conștiința lui curată, legăturile sale cu muncitorii îl vor aduce în rîndurile Armatei Roșii. Dar Roșcin (N. Grișenko), omul pe care îl iubește Katia, va oscila mult pină va înțelege că istoria nu e de partea albilor, în mijlocul cărora el luptă. Și, în acest timp, Katia și Dașa învață să cunoască și ele adevărul, în mijlocul suferințelor ome-nești, al singelui vărsat pentru o cauză sfîntă, al vieții nefîndurătoare. Cea de-a doua serie a trilogiei nu trage concluziile filmului și nici nu încheie acțiunea: eroii noștri nu se vor regăsi decît în ultima serie, care va încheia, patetic și luminos, drumul acestor intelectuali ruși ce-și găsesc, în sfîrșit, justificarea umană și socială în împlinirea destinului lor cu destinul poporului rus.

Roșal povestește pe ecran „Calvarul”, pe fondul muzicii răscolitoare a lui Kabalevski și cu imaginea măiastră, creată de Kosmatov. Interpretează Nifontova, Veselovskaia, Grișenko, Medvedev și mulți alții. Și a rezultat o operă care stă cu cinste alături de romanul lui A. Tolstoi.

„Nastasia Filipovna”

Cine este „Idiotul” lui Dostoievski? Prințul Mișkin, cu sinceritatea și totala lui detașare de orice interes meschin și egoist, cu inima sa caldă, nu putea fi considerat decît un idiot într-o lume rapace, ticăloasă, stăpînită de diavolul galben. El este

1) Katia (Rufina Nifontova) îl înfruntă pe Besonov (V. Davidov). Scenă din filmul „Surorile”.

2) N. Veselovskaia (Dașa), V. Medvedev (Teleghin) și R. Nifontova (Katia), într-una din scenele finale ale filmului „Surorile”.

3) Dragostea Katiei și a lui Roșcin (N. Grișenko) va cunoaște încă multe piedici pînă se va putea împlini.

4) Adevărul se află uneori cu prețul suferinței. Scenă din filmul „Anul 1918”.

singurul care înțelege tragedia destinului Nastasiei Filipovna, a acelei femei surprinzător de frumoase, mîndre și neîntinate sufletește, pe care oamenii din „lumea bună“ o vînd și o cumpără ca pe o marfă, mutîndu-i viața cu cea mai desăvirșită liniște sufletească.

Romanul lui Dostoievski a tentat înainte vreme nu o dată regizorii de film și teatru — mai ales pe cei din Occident; transpunîndu-l scenic, ei au speculat cu precădere elementele malade și retrograde ale lucrării (misticismul lui Mișkin, dezechilibrul Nastasiei Filipovna), ignorînd sau trecînd cu ușurință peste protestul pătimaș pe care scriitorul îl adresează societății capitaliste.

Filmul lui Pîriev vine — după și totodată alături de cele două montări din acest an ale „Idiotului“ pe scenele teatrelor „Vah-tangov“ și „M. Gorki“ — să dea riposta convenită acestor viziuni deformante ale romanului dostoievskian. El luminează ceea ce e mai valoros și viabil din operă și ne ajută să-l înțelegem pe Dostoievski, acest scriitor genial, dar sfișiat de contradicțiile proprii sale filozofii și vieții.

Prima serie a filmului — intitulată „Nastasia Filipovna“ — își concentrează acțiunea în spațiul unei singure zile; ea ne permite, printr-o portretizare fină și atentă ce contrabalansează lipsa unei aglomerări faptice, să cunoaștem bine eroii. Pîriev și-a construit filmul pe contraste: figura lui Mișkin și a Nastasiei apar cu atât mai pure, cu cît se desprind din acea mocirlă umană pe care o reprezintă prințul Toțki, Ganea Ivoghin, negustorul Rogojin, generalul Epancin. Regizorul a dezghioțat eroii atât de iubiți de Dostoievski din acea coajă putredă a misticismului, le-a dat dimensiuni, reacții, caractere absolut reale și i-a apropiat astfel mai mult de esența romanului, pe alocuri alterat de contradicțiile gîndirii dostoievskiene. Filmul transmite, de asemenea, ura profundă, neîndurătoare, a scriitorului pentru netrebnică lume burgheză și prin aceasta respectă fidel *spiritul* cărții. Și, de aici încolo, el istorisește pe ecran, simplu și sobru, prin jocul admirabil al protagoniștilor Iakovlev și Borisova, povestea tristă a lui Mișkin și a Nastasiei Filipovna.

O veți vedea în curînd, pe ecranele noastre.

Sanda FAUR

Scene din filmul „Anul 1918“.

I. Iakovlev în rolul prințului Mișkin din filmul „Idiotul“ („Nastasia Filipovna“).

I. Borisova, intruchipînd-o pe Nastasia Filipovna.

Asemeni vîntului liber
Alerga trenul prin stepa rusească.
Eu, pe coama lui,
Parcă eram o șoaptă sau un cînt românesc.
Noaptea s-a ridicat
Să-și stingă candelabrele
Iar degetele gingașe ale luminii
Au început să ciocănească sfioase la geamuri.
Deodată,
Cutremurat am văzut
Că țepii înrouați ai spicelor de grîu
Și lăbuțele verzi ale tufelor de cartofi
Se scutură tulburate
Și apar frunți omeneste umbrite de căști cu r
Și miini agitate.
Cine sînteți, mulțimi anonime?
Stați!
Îmi pare că vă cunosc bine:
Voi sînteți ionii, filipii, pavellii din sat de la
De mult nu ne-am întîlnit,
Cum ați albit!
Apropiati-vă, ortaci și unchi ai copilăriei!
De cînd ați plecat
Eu sînt primul din sat
Care vin oaspete
Pe-aceste tărîmuri îndepărtate.
Ați ieșit să-ntrebați
De mame,
De frați,
De iubitele ce le-ați lăsat în pridvor;
Inimile vi s-au prefăcut în cenușă de dor.
Ortaților,
Iubitele voastre s-au măritat,
Bătrînii s-au uscat
Ca vechii duzi din margini de sat;
Frații voștri cosesc în colective
Lanuri nesfîrșite de-aramă;
Băieții și fetițele voastre se căsătorec
Și vă cheamă.
De știam că vă-ntîlesc
Aduceam o ploșcă
Să vă potesc
La nuntă...
Poștii soldați
Mă priveau cu fața cruntă:
„Noi rămînem, rămînem,
Sîntem pietre, rugină și lut.
Pe noi ne-au adus fasciștii,
Și n-a fost vrerea noastră...
Oasele noastre sînt zdrobite și arse,
Ochii și buzele prin buruieni ni s-au risipit.
Asupra pierdutelor noastre morminte
O mîngiere își flutură raza,
Ați gonit cu minie pe-acel ce-n măcel ne-au-l
Și pe pămîntul ce nici în moarte nu-l putem a
Ridicați înalte zidurile vieții,
Ca o dreaptă războare a noastră...”

Zorile și-au vărsat pe căștile lor
Cupele fermecate.
Și holdele iarăși s-au scuturat.
Iar palidele frunți căzură-n țărîină.
Trenul alerga prin stepă liber ca un vînt,
Grînele întîmpinau bucuroase
Darurile dimineții de vară,
Rîzînd în fața soarelui
Ca o fată primului iubit.

Victor KERNBACH

PEISAJ ÎN ANTITEZĂ

Aici, aceste țări deschid
Un drum din inima întreagă
Și-aceste țări aici încheagă
Spre zare marele bolid.

Dincolo, vechea lume cere
Prin timpul pentru ea inert,
În întuneric și tăcere,
Perdea pe zări, huzur deșert.

Aicea, toate ale lumii
Sînt pentru lumea tuturor.
Dincolo, printre visc și mumii,
Stă numai împăratul Por.

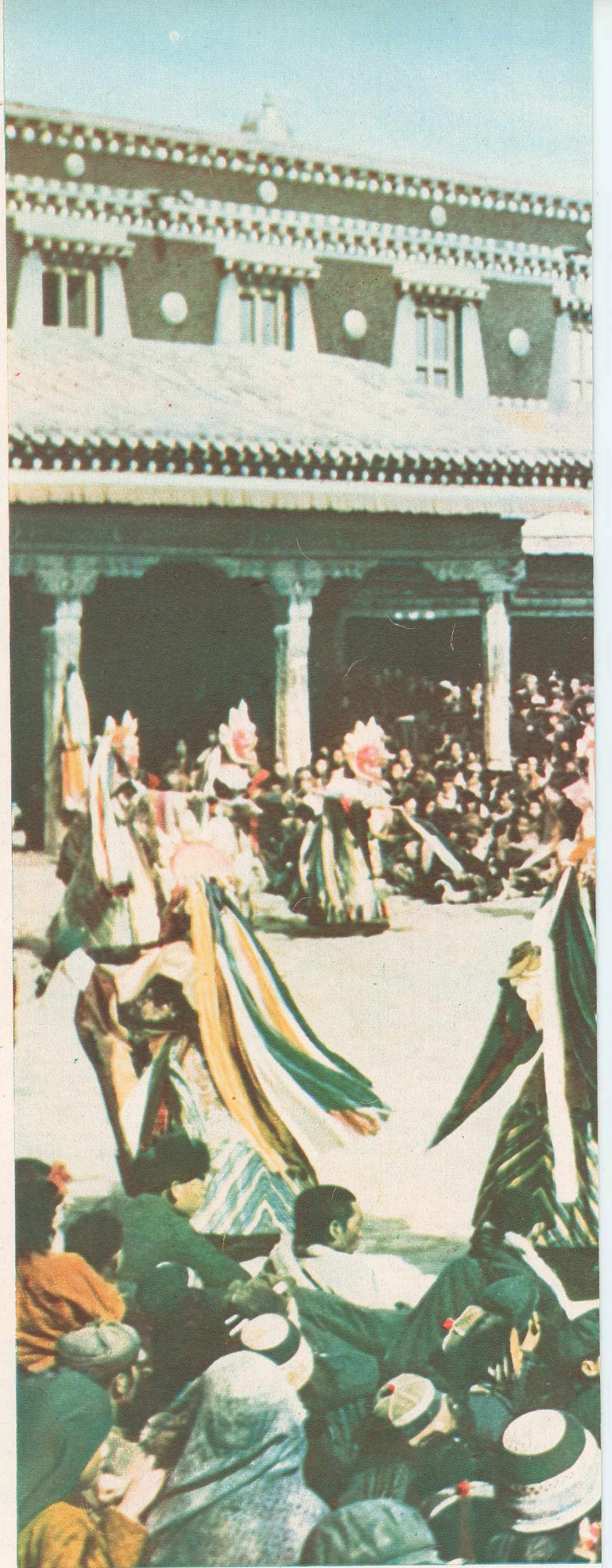
El lingă morți mai cere moarte
Și lingă ban, mai cere ban.
Aicea, lumea vrea să-și poarte
Triumfătoarele rapoarte
Spre zarea vieții, an de an.

Pekin. 1 Octombrie. Tineri dansatori evoluind în piața Tien An-men

Fotografie de CI LIEN-PO

INERETEȚA UNEI ARTE MILENARE

Cîntece și dansuri legate de tradiționala „Sărbătoare a Lant

Cingai.

O scenă plină de farmec dintr-un dans al naționalității Ciuan din Regiunea Autonomă Națională Kvensi.

Fotografie de TAN CIH-CIAN

M ai era o jumătate de oră pînă la sfîrșitul programului, cînd sună telefonul. Comandantul lăsa creionul din mînă și ridică receptorul. Era căutat de acasă.

— Tovarășe general, a venit tatăl dumneavoastră — se auzi în receptor glasul emoționat al ostașului de serviciu.

Inima comandantului se strînse involuntar: „Na... Uite-l c-a venit!”

Vestea îl tulbură. Trase mașinal spre el hîrțile aflate pe masă. eferatul despre „munca cu tinerii recruți”, pe care îl citea cu atîta enție puțin mai înainte, pierdu dintr-o dată orice interes pentru el. A venit, a venit! Ce mă fac?...“

Întrebarea aceasta îl tot frămînta de o jumătate de un incoace. mai, primise ca din senin o scrisoare. Era din partea unui bătrîn ran, de fel din provincia Tziansi, și-i fusese transmisă de redacția lui ziar. Deschisese nedumerit plicul. Scrisoarea începea cu numele generalului, urmat de aceste cuvinte scrise citeț, cu litere mari: „Tatul meu...”

— Ia uite! — spusese zîmbind generalul către comisar. Cineva re mă ia drept fecioru-său!

Pe măsură ce citea, însă, și i se perindau pe sub ochi semnele de o hioapă migălite cu tuș negru, zîmbetul nepăsător începuse să i se eargă de pe față și, în locul lui, i se săpase o cută adîncă între sprîne. „...Acum cinci ani — îi scria bătrînul — s-a întors acasă Guan un din Baiancijan. De la el am aflat că n-ai mai fi, cică, în viață, te-ai fi prăpădit încă de cînd ați cutreierat Stepa Mare. Grea încercare a fost pentru mine. Te-am jelit cît te-am jelit, dar parcă-n fundul fletului tot nu-mi venea a crede că te-ai prăpădit... Pînă mai deuzi, cînd auzii că s-ar fi dat la radio o cuvîntare de-a ta. Firește că lumea asta or mai fi și alții pe care-i cheamă aidoma ca pe tine, imai că, vezi, mă gîndeam — să fie chiar așa potrivire?! Așa că i-am zis, ia să-i scriu... Dacă ești într-adevăr băiatul meu, trimi-mi îndată o epistolă“. Cu asta scrisoarea se termina.

De bună seamă că bătrînul se înșelase. Generalul era orfan de tată și mamă și ar fi fost destul să-i fi răspuns unchiașului, ca lucrurile să se murească. El însă procedase cu totul altfel. Copiase de pe plic adresa se apucase să scrie administrației civile a județului, rugînd să i comunice datele respective. Răspunsul sosi curînd. Se dovedise că scrisoarea venea din partea unui țaran bătrîn, singur pe lume. Feciorul său, al cărui nume se potrivea întocmai cu al generalului, înrolase în 1931 în corpul întii al Armatei Roșii din China și, după formațiile existente, murise într-adevăr în Marea Campanie, în timpul marșului prin stepă.

În aceeași seară generalul se așeză să-i scrie unchiașului. Scria și pea hîrtia, rupea și iarăș se apuca de scris, și tot așa, pînă noaptea zău. Cu toate acestea, nu izbutea să ducă la capăt scrisoarea. Ori cît de ocolite îi erau cuvintele, cum ajungea la fraza: „Tu, eu nu sînt feciorul dumitale“, mîna prindea, fără voie, să-i treure. Să fi fost ora unu și jumătate, cînd ajunse, în sfîrșit, să încheie isiva ce începea cu vorbele: „Dragă tată“. Generalul se dusesse chiar la poșta pentru a o expedia, după ce mai întii pusese în plic 20 de ani.

Simțămintele și aducerile aminte ce îl răscoliră pe general în aptea aceea nu-l lăsară să doarmă. Comandantul își pierduse de ult tatăl. Cu vreo douăzeci de ani și mai bine în urmă, în timpul lei de-a patra campanii gomindaniste împotriva raioanelor sovietice inezști, fusese răpus pe coasta unui munte înalt, plin de smochini, miazăzi de satul lor. Și iată că, în vreme ce citește scrisoarea uniașului și mai apoi, cînd răsucise în mînă creionul căutînd cuvintele să-i răspundă, i se înfiripase de cîteva ori în minte chipul părinlui său, așa cum îi rămăsese întipărit din anii îndepărtați ai copilăiei. Habar n-avea cum arată moșneagul acela necunoscut care-și erduse feciorul și nici cîți ani va fi avut; de fapt nu știa mai nimic spre el și, cu toate astea, fără să vrea, și-l închipuia aidoma tatălui și așa cum îl ținea minte: probabil că era tare bătrîn, doar își așota feciorul de mai bine de douăzeci de ani!

Ce s-o fi întîmplat oare cu băiatul? Poate că, într-adevăr, murise de-ult, așa cum îi povestise unchiașului consăteanul despre care îi ia. Și în aceeași clipă, fără să știe cum, generalul se pomeni gîndinse la vechii săi tovarășii de luptă care căzuseră eroic sub ochii lui.

Nu, nu era chip să scape de amintiri... I se desfășurau acum fața ochilor minții nemărginite întinsuri ale stepei. Pretudenii ierburi putrede, mlaștini, smircuri, lîntiță verde-gălbuie întind pe unda tremurătoare. Rămăsese în urma unității sale rătăcea prin stepă, schiopătînd, chinuit din ce în ce mai crînd de foame. La un moment dat, simțise cum îi scapă piciorul în mlaștină; își încordase toate puterile străduindu-se desat să și-l despotmolească, dar mlaștina îl trăgea în adînc și pe alalt. Se afundase pînă la glezne, pînă la genunchi... Și deodată use chiar în fața ochilor un pat de armă și auzise un glas răgușit: „ai repede, culcă-te pe burtă și tirăște-te afară!“ Se trîntise îndată pămînt și în aceeași clipă recunoscu și glasul — era al ostașului Tzen Lin-biao din grupa a șasea. Cînd, cu chiu cu vai, reușise să iasă din cirlă, țînîndu-se de arma întinsă spre el, și se ridicase în sfîrșit în ioare, observase că Tzen Lin-biao fusese înghițit aproape cu totul de aștină. „Lao Tzen!“ — exclamase el înspăimîntat. Era prea tîrziu să. „Rămii cu bine!“ — mai apucase să strige celălalt și se mistuise în nc. Nu se mai vedeau deasupra apei decît arma pe care victima încă ai ținea ridicată, săculețul de orez legat de țevă și șapca militară steluța roșie a Armatei Roșii plutind deasupra bulboanei. „Da, ni-a scăpat atunci viața“ — își zise în gînd generalul. Apoi, ridicd privirile, și le oprise asupra pătucului de alături, în care dormea ețașul lui mai mic. Se vedea numai mînuța dolofană deasupra

ÎNȚILNIREA

DINTRE TATĂ ȘI FIU

— povestire —

de Van IUAN-TZIAN

Desen de A. ALEXE

plăpumii. Ce dulce somn! Generalul simți cum i se împăienjenesc ochii și tîmplele încep să-i zvîcnească. Din acele neuitate zile de demult și pînă în ziua de azi se îndemnase neconținut, fără înduplecare: „Muncește, muncește, muncește!“ Aceasta, pe lîngă alte motive mai importante, putea avea și o altă explicație: comandantul simțea cu toată ființa că pe umerii lui se rezema tot ceea ce nu apucaseră să înfăptuiască alții. De astă dată, însă, își dădea seama cît se poate de lămurit că atîta nu ajungea, că mai avea de îndeplinit încă o datorie.

Ce datorie anume? În momentul acela, fără să vrea, îi căzuse din nou privirea pe scrisoarea unchiașului. Odinioară, căutase zadarnic să afle adresa lui Tzen Lin-biao, ca să vadă dacă n-a mai rămas în viață vreunul dintre părinții lui. Firește că nu se putea ca între el și bătrînul de acum să existe vreo legătură; un lucru era sigur însă, că feciorul acestuia se prăpădise la fel cum se prăpădise cîndva Tzen Lin-biao și că unchiașul tot mai nutrea o scinteie de speranță, așteptînd să i se întoarcă fiul. Îl așteptase cu sufletul la gură, de-a lungul anilor nesfîrșit de lungi ai terorii albe gomindaniste. Așteptase așa, douăzeci de ani și mai bine.

„Nu e decît un singur mijloc să mîngii durerea bătrînului ce și-a pierdut singurul fecior — să faci să se întoarcă băiatul! Fie măcar pentru o bucată de vreme!“ — iată la ce se gîndise comandantul, scriindu-i moșneagului.

De atunci generalul devenise într-adevăr un fiu iubitor și grijuliu. În fiecare lună, cînd își primea solda, cît ar fi fost de ocupat, nu se putea să nu găsească o seară liberă ca să „scrie acasă“. Și, cu timpul, începuse să-și dea seama, spre marea lui mirare, că bătrînul îi era din ce în ce mai drag, cu fiecă nouă scrisoare, ca și cînd necunoscutul acela de departe ar fi fost însuși tatăl lui Tzen Lin-biao. Mai mult decît atât, avea impresia că era chiar tatăl său. Cum se lăsa frigul, îi spunea nevestei sale, Gao Mei: „Ce ar fi să-i împletești ceva unchiașului, să-i țină de cald? Să-i trimitem niște ciorapi de lînă?“ Era de ajuns să se îmbolnăvească cineva de-al casei, că se și grăbea să-l întrebe pe moșneag de sănătate. Iar cînd constata din scrisoarea lui că o ducea bine, era tare bucuros.

Deși un timp lucrurile merseseră strună, în sinea lui generalul era totuși oarecum neliniștit: dacă unchiașul bănuie ceva din scrisorile lui?

Începuse, mai ales, să se frămînte cînd, cu o lună înainte, bătrînul îi dăduse de știre că avea de gînd să vină să-și vadă feciorul.

„Ce mă fac?“ — se frămînta generalul. În momentul acela comandantul de oaste care luase parte la zeci de lupte fără să fi pregetat o singură dată, omul capabil să ia în toiul celei mai aprige bătălii, în cele mai dificile împrejurări, hotărîrea cea mai îndrăzneală, se-măna cu un călător ostenit care rătăcise drumul și se oprise locului, nedumerit, la o răspîntie, neștiind încotro s-o apuce. Auzind soneria ce anunța sfîrșitul programului, generalul se ridică și ieși din birou, fără să se fi decis ce să facă.

Afară bătea un vînt de toamnă și mașina mergea lin, avînd în față soarele ce scăpăta. Generalul se uita posomorît la platanii ce alergau de departe în întîmpinarea lui. Deodată se ridică puțin de pe locul său:

— De ce gonești așa?

I se părea că arborii se reped vijelios spre el, lunecînd pe lîngă geamurile mașinii.

Șoferul Lao Han se întoarse mirat.

— Nu gonești — spusese el, ciocănind ușor cu degetul în gemulețul vitezometrului.

Săgeata oscila încet între diviziunile „20“ și „40“.

— Mergi mai încet, așa, și mai încet!

Ar fi vrut să mai întîrzie puțin înțîlnirea cu bătrînul, ca să poată chibzui încă o dată totul. Dar, ce curios: pe măsură ce se apropia de casă, lucrurile i se păreau din ce în ce mai puțin dificile. „Ce să-i fac — se gîndea generalul — trebuie să-i spun adevărul. Dinspre partea mea, cred, am făcut tot ce mi-a stat în putință“. O clipă i se păru chiar că găsise și cuvintele pe care trebuia să i le adreseze unchiașului: „Feciorul dumitale și-a dat viața pentru revoluție, în schimb noi toți sîntem acum copiii dumitale...“ Pe urmă, i se păru că nu era destul de cald și că ar fi, poate, mai bine, să-i spună așa: „Moșule, dumneata n-ai fecior și eu n-am părinți. Pentru mine, crede-mă, ești ca și un tată; n-ai vrea să mă socotești băiatul dumitale?“

Adîncit cum era în gînduri, generalul, fără să-și dea seama, rosti aproape cu glas tare ultimele cuvinte, făcîndu-l pe Lao Han să întoarcă mirat capul.

Mașina se apropia lin de casă, în timp ce hotărîrea aceasta se înrădăcina în el. Acum era convins că o să izbutască, fără doar și poate, să-i explice lucrurile moșneagului cum se cuvine. Totuși, generalul simți o stringere de inimă cînd deschise ușa de la intrare. Un ștrengar de patru ani îi ieși fuguța înainte: „Tăticule, a venit bunicul!“ Fiul îi înlănțui genunchii și generalul se opri locului, făcînd ocholul încăperi cu privirea. Nu văzu însă decît atât: un moșneguț pipernicit și uscățiv, care moțăia într-un colț al divanului, lîngă mășuța rotundă și joasă. Stătea cu mîinile împreunate pe ciubucul lung al unei pipe

de bambu și cu bărbia rezemată pe ele. Îți dădeai seama, văzându-l, că după atîta drum cu mașina și pe urmă cu trenul, unchiașul era prăpădit de oboseală. Generalul nu-și mai putea lua ochii de la capul lui încărunit. „Ce slăbit e, săracul!“ Și parcă-l trecu un junghi prin inimă. Era destul să facă doi, trei pași înainte, ca fruntea aceea ninsă de ani să se ridice și ochii să se așintească asupra sa, urmărindu-i buzele, doar, doar va rosti cuvîntul „tată“, pe care-l jinduise atîta bătrînul, de douăzeci de ani și mai bine. Pentru ca el să-i spună: „Nu, nu sînt feciorul dumitale“...

„Nu se poate!“ Și parcă începu a clocoti în el ceva. Ochii i se umeziră și în fața lor miji ca prin ceață mîna ridicată deasupra lințiței din mlaștină, cu degetele încleștate pe armă... Hotărîrea luată puțin mai înainte se risipi deodată fără urmă. Și în sufletul lui incolți iar — de astă dată și mai puternic — simțămîntul pe care îl încercase citind prima scrisoare a bătrînului. Îl dădu binișor la o parte pe băiețel și, apropiindu-se încet de unchiaș, se lăsă în genunchi în fața lui, îi puse ușurel mînile pe umeri și-l chemă în șoaptă:

— Tată!...

Total înmărmurise în el: de pe buzele lui se desprinsese, în sfîrșit, cuvîntul pe care nu-l mai rostise de mai bine de douăzeci de ani. Cîte amintiri nu se ascundeau în acel cuvînt aproape uitat! O clipă după aceasta, un gînd îl fulgeră: acum, acum, o să iasă totul la iveală.

Bătrînul se trezi; ridică brusc capul și făcu o mișcare cu mîna, scăpînd de-a dura luleaua pe jos... În ochii lui, însă, așintiți asupra „feciorului“, nu se aprinsese nici un licăr de speranță. Ca orice om care își pierduse de mult ascuțimea văzului, moșneagul se străduia să deschidă cît mai tare ochii; apoi întinse înainte, din deprindere, mîinile uscățive și începu a pipăi cu înfrigurare epoletii generalului, gîtul și părul. În cele din urmă, îi cuprinsese în palme capul, murmurînd:

— Davandzi!...

Era un nume de alint cu totul necunoscut și străin generalului și totuși glasul răgușit avea atîta părăntescă duioșie! Privindu-l drept în ochi pe moșneag, îi răspunse:

— Eu sînt, tată!

Acesta se schimbă dintr-o dată la față, zbrînciturile de pe obraz i se neteziră; bătrînul oftă adînc, se aplecă și mai mult asupra „feciorului“ și-l strînse în brațe, sorbindu-l cu privirile și pipăindu-l într-una, ca și cînd ar fi regăsit un lucru pe care-l pierduse de mult și ar fi vrut să se acrediteze că era într-adevăr al lui. Generalul se lipi supus de pieptul moșneagului și, cînd acesta începu să-i mîngieie fața, simți picîndu-i pe obraz o lacrimă fierbinte... Nu-și amintea să fi avut vreodată parte de asemenea dovezi de dragoste părăntescă, duioasă, nețărîmărită.

Generalul curmă cel dintîi tăcerea. Se ridică de jos și, așezîndu-se lîngă unchiaș, îi spuse:

— Cum ai... îmbătrînit, tată.

Rostise vorbele acestea cu oarecare șovăială. Nu ajunsese încă să se deprindă cu rolul de fiu și nu lipsise mult casă-l întrebe pe bătrîn, cum îi întreba de obicei pe părinții soldaților săi, veniți să-și vadă feciorii: „Cîți ani aveți?“

— Păi deh, sînt la mijloc douăzeci de ani și mai bine! — oftă adînc moșneagul. După cîte țin minte, ai plecat atunci cînd cu Congresul Sovietelor din întreaga Chină. Să tot fi avut șaptesprezece ani. Și acum, uite... Anul ăsta cred că ai împlinit patruzeci... — Patruzeci... — îi luă vorba din gură generalul și, după o scurtă șovăială, rosti cu hotărîre: patruzeci și trei!

Nu-și mărturisise vîrsta lui adevărată și, ca orice om care a spus fără să vrea o minciună, se simți stingherit. Ca să-și ascundă încurcătura, îl apucă de umeri pe micuțul Iafei și-l împinse binișor spre moșneag.

— Cînd am plecat, eram acolo, un puști — spuse el — și acum ia uite ce nepot ți-am dăruit!

— Da, da, firește, au trecut doar douăzeci și șase de ani!...

Bătrînul întinse mîinile și-l luă pe Iafei pe genunchi.

— Bunicule! — ingînă ștrengarul, fisticîndu-se de emoție, și-și lipi căpsorul de obrazul moșului.

Gestul spontan al băiatului făcu să-i crească inima de bucurie generalului. „Uite că s-a și înfiripat o nouă familie. Cum s-au potrivit toate de bine!“, își zise el în gînd.

Piciul se apucă să răsfire, curios, barba căruntă a unchiașului; apoi, ca și cum și-ar fi adus aminte de ceva, ridică ochii spre el și-i întrebă:

— Bunicule, da' de ce zicea tata că pe matală te-au omorît demult, în chinuri, gomindaniștii?

Întrebarea răsărise atît de neașteptat pe buzele băiatului, înc generalul se văzu luat pe nepusă masă. Tocmai se pregătea să explice cum va moșneagului ciudățenia acestei întrebări, dar acest ca și cum nici nu s-ar fi sinchisit, dar mîngîindu-și pe cap nepoti răspunse mucalit:

— Cine-i prostuț și mititel? Păi cum crezi tu că-ai fi putut să m eu, fără să fi dat ochii cu voi?—și, ridicînd capul, rîse cu poftă.

— El e prîslea — spuse zîmbînd generalul, ca să schimbe vorba cel mare a împlinit opt ani. E la școală acum. Da' peste cîteva z trebuie să sosească și el. Care mai de care e mai poznaș.

— Puiul de dragon e tot dragon, cel de fenix tot fenix. Cum m- fi gîndit că ar putea să iasă din tine un mototol? Ori ai uitat cum e copil? Păi tu, băietă, te-ai fi încumetat să smulgi și pana păsă în zbor!

Între timp bătrînul se ridică și se duse, șontic, șontic, pînă prag, scoase din coș două iutza*), pe care le întinse cu un zîmb „fiului“ său:

— Ia de gustă; sînt ani de cînd nu te-ai mai infruptat cu așa ceva.

— Da, e drept că am mîncat destule, dar am uitat gustul celor pe la noi — răspunse acesta.

Era adevărat. Generalul știa că țînutul de bastină al moșneagu era vestit prin fructele de iutza.

Încă de pe vremea celei de-a patra „campanii“ gomindanis generalul trecuse prin partea locului, dar atunci nu apucase să guri nici o iutza. Scoase briceagul și începu să curețe coaja groasă, d golînd miezul roș-gălbui.

„Își amintește, ori nu?“ — se întreba unchiașul, în timp ce-l lăbia cu celălalt fruct pe „nepoțel“.

— Ți-aduci aminte — spuse el, întorcîndu-se iar către „fiu-său“ cînd ai plecat de acasă, roadele tocmai se pîrguieră. Te-am petrecu cu maică-ta pînă la marginea satului. Acolo creșteau cîteva po de aștia de-ai noștri. Ne-am oprit sub ei — tu voiai să culegi ni iutza pentru tovarășii voștri, să le aveți pe drum. Pe atunci, eram puternic încă și aveam vederea bună; m-am urcat în pom și ți-am arcat cîteva roade și, pe urmă, de acolo, de sus, m-am uitat mult, m de tot, după voi, cum vă depărtați... — Mi-aduc aminte! — rosti generalul cam într-o doară.

În mîntea lui răsărise însă cu totul altă imagine. O noapte adîm Bogătanii din sat întepeniseră poarta, așa că fusese nevoit să se gardul, ca să poată fugi să se arunce în Armata Roșie. Taică-s îi ajutate să sară gardul, apoi îi aruncase bocelulă cu rufe. Și-i vir în buzunar cincizeci de gologani — pesemne tot ce avea.

— Da' ce-ai pățit la ochi, tată? — întrebă generalul, uitîndu la bătrîn.

— Păi, cu nemernicii ăia, că ei sînt vinovați de toate.

Cum veni vorba despre ochi, moșneagul se schimbă cu desăvîrși Stăpînindu-și anevoie indignarea, începu a-i povesti cum, după pleca Armatei Roșii în Marea Campanie, intrase în rîndurile partizanilor (acele locuri, devenind agentul lor de legătură. În toamna anului 19 pîrit de un trădător, fusese arestat. Dușmanii erau informați că cunoștea ca-n palmă fiecă potecă din munți, pe unde s-ar fi pu ajunge în tabăra secretă a partizanilor. Cît l-au mai chinuit! Pe ur au încercat a-l sili să fie călăuză unui detașament inamic. În aju plecării detașamentului, însă, moșneagul izbutise să facă rost p gardianul lui de un bulgăre de var. Îl fărimîțase, turnîndu-și-l ochi... Lipsit de vedere, nu mai putea fi de folos și astfel reușise scape cu viață din temnița gomindaniștilor. Mai apoi oamenii c partea locului îl lecuiseră, așa că nu orbise de tot, mai vedea pu cu un ochi.

— Cum vezi, fătul meu — își incheie bătrînul trista-i povest în anii aceștia nu te-am făcut de rușine.

Generalul îl ascultase zguduît pînă în adîncul sufletului. De mu ori îi fusese dat să audă cu cîtă dirzenie și bărbăție luptase s crîncena teroare a albilor, ani de-a rîndul, poporul din regiur aflate mai înainte sub conducerea sovietelor. Își aminti cum, sind în toamna anului 1951 în satul său natal, ascultase cu ini îndurerată și cu admirație, la mormîntul tatălui său, istorisi consătenilor. Cuvintele bătrînului îi treziră în mîntea o altă imagi I se năzări înaintea ochilor șapca militară decolorată de vre plutind deasupra bulboanei, și o mînă țînînd arma ridicată... momentul acela generalul își dădu și mai bine seama cu ce p uriaș dobîndise poporul victoria în revoluție. Nu numai cu sîn dar și cu lacrimile vărsate de atîția ochi.

Oricît i-ai iubi pe oamenii aceștia, care au jertfit totul pen cauza revoluției, tot nu va fi de ajuns — își spuse comandantul în aceeași clipă, simți că omul acela bătrîn și singur pe lume îi și mai drag, și mai apropiat.

— Mult ai mai suferit în toți anii ăștia, tată! — spuse el d dată, apucîndu-l pe moșneag de mînă.

— Nu-i nimic, fătul meu! Că doar am suferit pentru revoluț Îmi ziceam atunci: „Mi-a rămas numai un ochi, dar vreau să v cu el cum o să-i răzbească Armata noastră Roșie pe netrebniții ăști Și uite că am apucat s-o văd și pe asta!

Bătrînul își umplu pipa și așteptă să-i aducă „fiu-său“ foc. A continuă:

— Știi că mi-a mai folosit la ceva ochiul ăsta ce mi-a rămas am avut parte să te vad și pe tine. Of, fiule, fiule, cît am mai pl din pricina ta!

Generalul scoase tăcut batista, șterse grijuliu ochii moșneagu apoi șopti blind:

— De ce-ți mai faci sînge rău, tată? Nu sînt aici, lîngă ti

— Da, mi-a fost dat acum să văd aievea tot ce-am visat, da — bătrînul se opri o clipă și pe fața lui flutură o umbră de triste Dar un lucru nu pot să înțeleg în ruptul capului: uite, au tre atîția ani de cînd am izbîndit și toți cîți au rămas în viață au v de mult pe acasă. Stau acum și mă întreb, cum de n-ai găsit ră tot timpul ăsta să-mi scrii măcar o singură dată?

Mustărîile unchiașului erau îndreptățite. Într-adevăr, care fec sau care fiică ar fi fost în stare să se poarte cu atîta indiferen

*) Fruct asemănător cu portocala, dar mult mai mare.

um de n-am aflat mai înainte de bietul unchiuș? — se gîndi
ciudat generalul. Ei, dar cum să-i explic? —

— Să vezi—bolborosi el încurcat, vrînd să se justifice — tot timpul
la am învățat... de scris, și-am scris, să știi...

În aceeași clipă însă ușa se deschise și în prag se ivi, punînd capăt
plicațiilor anevoioase, Gao Mei, soția lui.

— Gao Mei! Uite, a venit tata! — strigă bucuros generalul și-i
cu semn, trăgîndu-o ușor de rochie.

Nevastă-sa dădu din cap că a înțeles și, apropiindu-se de moșneag,
ști simplu și din toată inima:

— Tată!

— Ei, lasă acum, tată, nu mai zgîndări rănilor vechi — spuse ge-
neralul, cuprînzîndu-l pe după umeri — hai mai bine la masă!

Cele trei generații ce alcătuiau familia înfiripată pe neașteptate
pură roată în jurul măsuței scunde. Bătrînul, care părea împăcat
im, se așeză între fiu și nepot, uitîndu-se mereu, cînd la unul, cînd
celălalt. Umbra de tristețe și de neliniște se imprăștiase cu desăvir-
e de pe obrazul său palid.

Generalul scoase o sticlă de vin vechi și umplu o ceșcuță pe care
puse respectuos în fața oaspetelui.

— A, n-ai uitat vasăzică? — zîmbi fericit moșneagul, luînd ceșcuța.

Își amintea cum, odinioară, cu ani în urmă, îi dădea uneori
atului un gologan să-i aducă puțin vin într-o căniță. Bău o înghi-
ră, apoi puse ceașca pe masă și își netezi mulțumit, cu amîndouă
inile, barba.

Gestul său păru atît de familiar generalului, încît, fără să știe cum,
eni în minte: „Pînă și într-asta seamănă atît de bine cu tata“.

Generalul se căznea pe cît putea să-și amintească de gusturile lui
ă-său și, cum descoperia vreo mîncare ce-i plăcuse lui, se și grăbea
pună în fața moșneagului. Acesta însă aproape că nu mîncea nimic.
oprea mereu și se uita la „fiu-său“, ca și cînd ar fi ținut să știe
i degrabă dacă „feciorul“ s-a săturat. La un moment dat unchiu-
li spuse:

— Mi-aduc aminte că înainte țineai cuiatza*) cu stînga...

— Am fost rănit la mîna stîngă și a trebuit să-mi schimb deprin-
ea.

Generalul zîmbi și, ridicînd puțin mîneca, îi arătă la încheie-
a mîinii urma unei răni făcute de un glonț japonez în lupta de
Guaniman.

Comandantul căută să se folosească de acest prilej pentru a curma
cuția despre copilăria lui. Se apucă să povestească de cîte ori
ost rănit, la ce bătălii a luat parte, cum se cățarau pe culmile
ăpezite ale munților, cum străbătuseră nesfîrșitele stepe în timpul
rii Campanii. Îi vorbi despre nevastă-sa, despre odraslele lui...
Cîna se prelungi mult în ziua aceea. Era trecut de zece, cînd se
lară, în sfîrșit, de la masă. Generalul și Gao Mei îl luară de braț
moșneagul biruit de oboseala drumului și ușor amețit și-l con-
eră în odaia anume pregătită pentru el. Unchiușul însă, poate
mai pentru că băuse oleacă de vin, nu voia cu nici un chip să se
ce. Se așeză pe pat și, punîndu-și mîinile uscate de bătrînețe pe
erii generalului, îl trase deodată spre el și-l întrebă cu o voce
nurătoare:

— Vasăzică, tu ești Davandzi al meu? Chiar el?

— Da — răspunse generalul, căutînd să-și ascundă neliniștea.

— Ești feciorul meu?...

— Da, da, tată — întări comandantul, îmbrățișîndu-l cu foc.

— A... Tot am apucat să te văd!... — oftă moșneagul și-l podidi
usul.

Iar generalul, care înfruntase zeci de bătălii și nici nu crîcnise
car atunci cînd i se scosese fără anestezie o coastă, simți deoda-
urgîndu-i lacrimile pe obraz.

Bătrînul adormi așa, plîngînd. Generalul se aplecă asupra lui
cercetă chipul zîmbitor, cu dire de lacrimi, părul cărunț. Cîtă
idețe și ce adîncă liniște se citeau acum pe figura lui! Il înveli
ulu pe moșneag cu plapuma, stînsese lumina și ieși din odaie în
ul picioarelor.

Intrînd apoi la el în cameră, își aprinse o țigară și începu să se
nbe de la un capăt la altul, cu pași apăsați. Vede cu ochii minții,
îndu-i pe dinainte, rînd pe rînd, tovarășii săi de luptă, mormin-
fără de număr ale celor apropiați din sat, chipul tatălui său.
auzea pe unchiuș plîngînd cum plînsese cu cîteva clipe în urmă.
Gao Mei se apropiie de el și-l întrebă încet:

— Poate c-o fi chiar tatăl lui Lao Tzen, de care mi-ai vorbit mai
mult?

— Cine știe... poate...

— Tăticule! — auzi glăsciorul ștrengarului care venise lîngă el
nd încă în mină iutza dăruiată de moșneag. Nu-i așa că-mi dai
ne lupa? Pentru bunicul, că dînsul nu mai vede aproape de loc...

— Să mergem mîine împreună să-i cumpărăm cîte ceva bătrînu-
... Niște îmbrăcăminte — spuse Gao Mei.

Generalul bombăni ceva nedeslușit. Se uită la nevastă și copil,
u din cap și roști, nu se știe dacă pentru ei sau pentru sine:

— Cîți ani au luptat oamenii noștri fără să-și cruțe nici o jertfă!
aceea noi, care am rămas în viață, trebuie să ne gîndim cum să
ăm îndărăt măcar o parte din tot ce au pierdut!

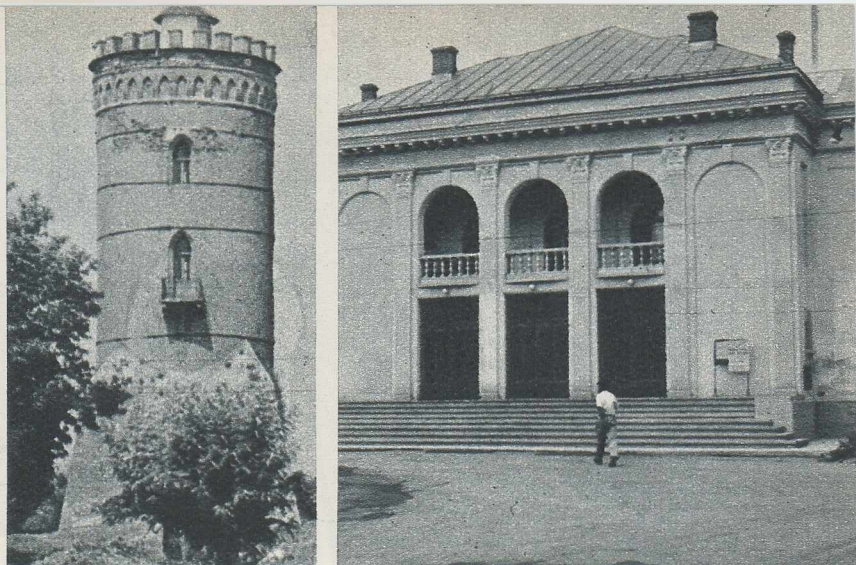
Se întoarse apoi brusc și, apropiindu-se de fereastră, o deschise
. Cerul senin era presărat cu o spuză de stele. Din cînd în cînd,
brînzîndu-se cîte o stea, fulgera subțire pe firmamentul scinteie-
Frunzele salcîmului bătrîn din fața casei căzuseră de mult și
gile dezgolite semănau în întuneric cu niște coarne de ren ce se
rau îndărătnic, gata să împungă umbrele nopții. Iar mai încolo,
tre ramuri, se zăreau înălțîndu-se zvelți spre cer niște chiparoși
i.

Generalul trase aerul adînc în piept și, zărîndu-l jos pe ostașul său
erviciu, îl strigă:

— Cijao Cijen-go! Mîine să te duci la policlinică, să-l înscrii pe
la consultații! Ține minte, la oculist!

Roștise atît de firesc „tata“ și atît de tare, încît simți că i se taie
flarea.

*) Bețișoarele cu care se mîncă.

Alături de vestigiile istorice ale fostei capitale a Țării Românești,
cum este vestitul turn al Chindiei (stînga), se află așezămintele
Tîrgoviștei de azi. Unul din ele este casa de cultură a orașului, cu
noul ei sală de teatru (dreapta).

TÎRGOVIȘTE, ORAȘ... REPROFILAT

Reportaj de F. URSEANU

Fotografiile autorului

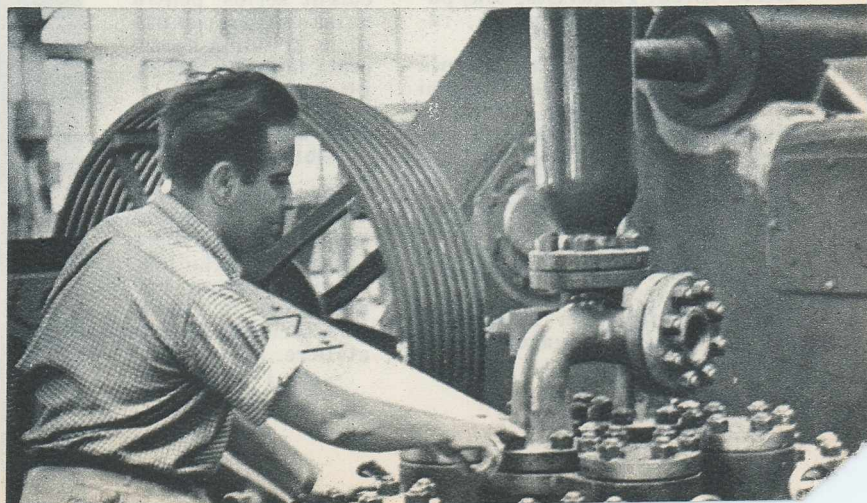

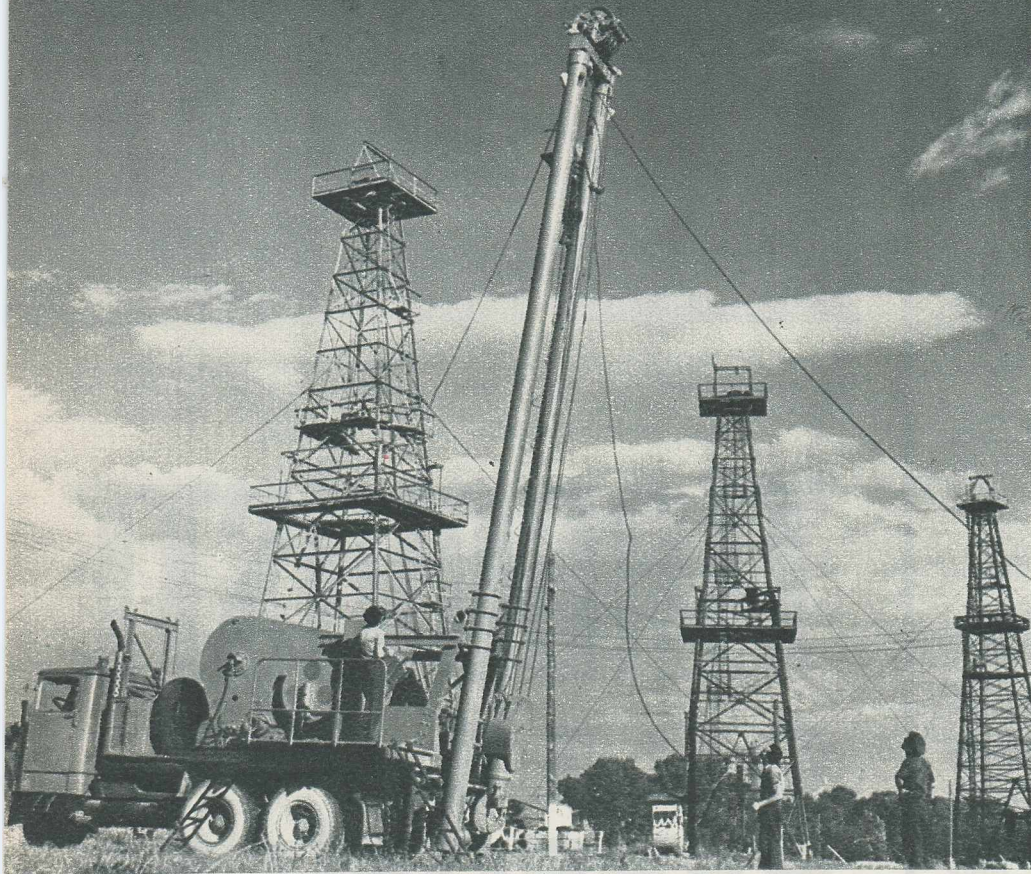
Calitatea lanțurilor „Rotary“
s-a îmbunătățit și grație a-
cestui tînăr, veșnic bine
dispus: meșterul Gheorghe
Bondoc.

Tov. Victor Ioana, meșter în
instalații cu turle, a primit o
sarcină nouă: răspunde de buna
calitate a agregatului P.40 —
„copilul iubit al uzinei“.

Înainte de a fi expeditată în China, pompa de 6 3/4 toli este veri-
ficată de ing. Ion Chivăran, director tehnic.

La Tirgoviște apare un ziar raional. Gazeta aceasta a văzut pentru prima oară lumina tiparului acum nouă ani. Exact pe vremea cînd, în același oraș, s-a născut și prima mare întreprindere industrială: o uzină metalurgică destinată să producă utilaj petrolifer modern.

De nouă ani, în fiecare dimineață sirena uzinei vestește o nouă zi de lucru în străvechea capitală a Țării Românești. Și tot de atunci, în fiecare număr gazeta locală consemnează, pe răbojul cronicii de azi, viața, dezvoltarea și succesele uzinei.

Cu cronică aceasta se scrie de fapt istoria nouă a Tirgoviștei — a bătrînului oraș, răscolit de istorici și arheologi, cărui uzina i-a infuzat o strașnică doză de tinerețe. Se scrie o cronică nouă a urbei căreia, mai spre vremurile noastre, Vlahuță — poposit prin părțile locului — i-a consacrat, nu fără umor, o istorie în numai cîteva vorbe: Tirgoviște, oraș patriarhal, cu țuică de prună, ruine și avocați...

Țuică de prune e și azi destulă la Tirgoviște; turnul Chindiei și ruinele palatelor domnești sînt tot acolo unde le-a uitat vremea — chiar mai bine păstrate ca în trecut — avocați, dar cu alte preocupări, sînt și acum, însă faima bătrînului oraș e cu totul alta. Se produc aici prețioase și complicate mașini și unelte cu care „aurul negru“, petrolul, atît de căutat prin măruntaiele pămîntului, ajunge la lumină.

Așa s-a reprofilat fosta reședință de scaun domnesc...

Prezent peste hotare

Pekin... Poznan... Salonic... Praga... Buenos Aires... Paris... iar acum, Șanghai. Pretutindeni unde flutură pavilionul românesc la vreo expoziție sau tîrg internațional, e prezent și orașul Tirgoviște. Prezent cu utilajele petrolifere fabricate în uzinele „Gh. Gheorghiu-Dej“. Efect economic: în țară sosesc comenzi de utilaj petrolifer din cele mai îndepărtate colțuri ale lumii. Aportul la prestigiul țării: în mai puțin de două cincinale uzinele din Tirgoviște au contribuit ca Republica Populară Romînă să fie azi singura țară mică din lume care, avînd resurse de petrol, dispune în același timp și de o industrie proprie de utilaj petrolifer. Nu numai atît: instalațiile pentru extracția petrolului fabricate în R.P.R. tind să devină — prin calitatea lor — un concurent serios pentru uzine similare, cu tradiție și faimă consacrată în multe țări capitaliste

S-a născut „copilul iubit al uzinei“

Uzinele din Tirgoviște își întîmpină oaspeții cu trandafiri, petunii și gladiole. Flori în parcul uzinei, flori în biroul directorului, flori în ateliere...

— Ce-i nou?

— O... nașterea! — răspunde, pe jumătate serios, pe jumătate în glumă, tovarășul Lăceanu, directorul uzinei.

— S-a născut copilul iubit al uzinei! — completează, plastic și cu haz, inginerul Chivăran, directorul tehnic.

Ușor de priceput: s-a născut un nou agregat.

Bun! Să-l vedem.

Și l-am văzut în vasta hală a „mecanicii grele“. E vorba de o instalație de intervenție la mare adîncime. Acesta-i faimosul „P. 40“, cum se numește în termen tehnic agregatul.

Pentru nespecialiști, agregatul s-ar prezenta în felul următor: o instalație modernă asemănătoare celei de foraj, fixată pe un puternic camion „Tatra“. Peste ea — orizontal — o turlă de sondă, pliantă și de un tip cu totul nou.

„P. 40“ e un fel de „salvare“ pentru sondele petrolifere care s-au defectat. Instalația poate interveni pe coloana forată pînă la 3.200 metri adîncime; poate urca cu ușurință dealuri și coborî vâi, acolo unde de obicei sînt cocoțate sondele; poate acționa cu puterea unui tractor; poate înălța într-un singur minut o turlă de sondă înaltă aproape cît foisorul de foc; poate forța (dacă e pusă la treaba asta) pînă la 1.200 metri adîncime; poate... poate...

— Cîți oameni deservește această uzină pe roți? — a întreat un specialist străin.

— Unul singur!

„Angajatul nr. 1“

În continuare, directorul tehnic îmi prezintă un nou produs:

— „Lucrătorul cu cea mai mare productivitate!“

— ???

În loc de un om, am în față mașină. Un robot din fier și oțel instalat pe un puternic tractor cu șenile.

— Nu vă mirați! — adaugă, glumind din nou, directorul tehnic. Așa-i poreclit lansatorul de conducte „T. L. 3“. El dă cel mai mare randament pe șantierele marilor magistrale. Fie că lansează conducte grele pentru petrol, fie că lansează în șanțuri conducte pentru gaz metan, „lucrătorul cu cea mai mare productivitate“ înlocuiește munca zeci de oameni și reduce timpul de lucru. În cîteva minute serie de asemenea roboți lansează kilometri de conductă.

Acum, asemenea „lucrători“ din fier și oțel sînt făcuți în serie de muncitorii metalurgiști din Tirgoviște.

Primul exemplar a ajuns pe șantierul Magistralei de Es Acolo, brigadierii l-au botezat „angajatul nr. 1“.

În pas cu tehnica modernă

„Să construim mașini cît mai moderne!“ Aceasta e deviza uzinelor „Gh. Gheorghiu-Dej“. Iaceea, tot ce-i vechi și depășește modelele ... suferinde de „uzură morală“ nu se mai construiesc. Un singur exemplu:

Se fabrica aici, la Tirgoviște o „pomă de noroi“ pentru foraj așa-numita pomă de 5 x 1 țoli. O instalație bună, apreciată în țară și peste hotare. Iată însă că, deși bună, Institutul de proiectări petrolifere a reproiectat aceeași pomă de 5 x 10 țoli modernizînd-o. Rezultatul: puterea ei de transmisie e de o dată și jumătate mai mare decît a vechiului tip.

Cu astfel de utilaje noi se menține prestigiul metalurgiștilor tirgovișteni.

La Tirgoviște s-au inaugurat nouă săli de teatru și un nou și mare stadion sportiv. S-a construit policlinică modernă, baie publică și s-au ridicat 15 cuințe pentru oamenii muncii. S-au deschis parcuri publice, magazine mari și restaurante elegante. Pe străzi circulă autobuzi noi, iar asfaltul s-a așternut pe teritoriul orașului peste străvechii caldarîm. Toate acestea în ultimii ani. În anii cînd tirgoviștenii și-au legat destinul de marele oraș industrial din centrul țării.

De atunci se scrie istoria nouă a unui oraș vechi.

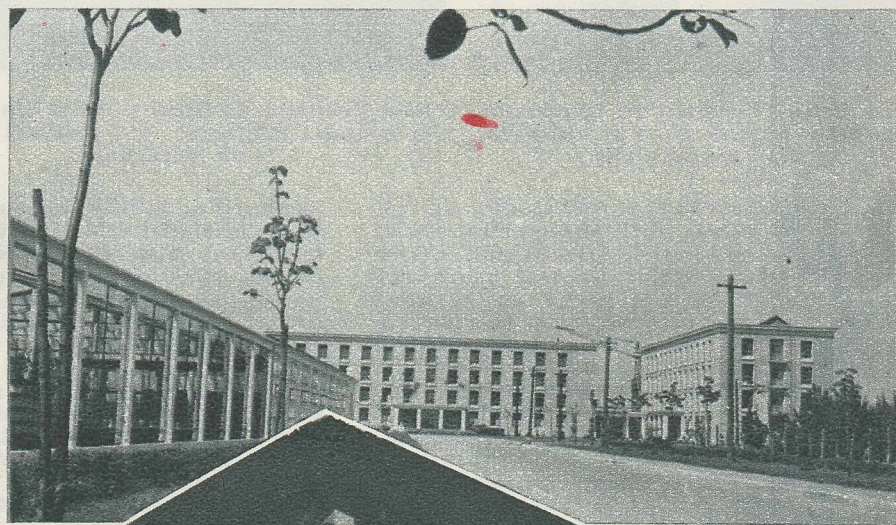
La această cronică adăugăm și noi rîndurile de față.

Interior din uzină: unele halele în care se nasc cele mai complexe utilaje petrolifere

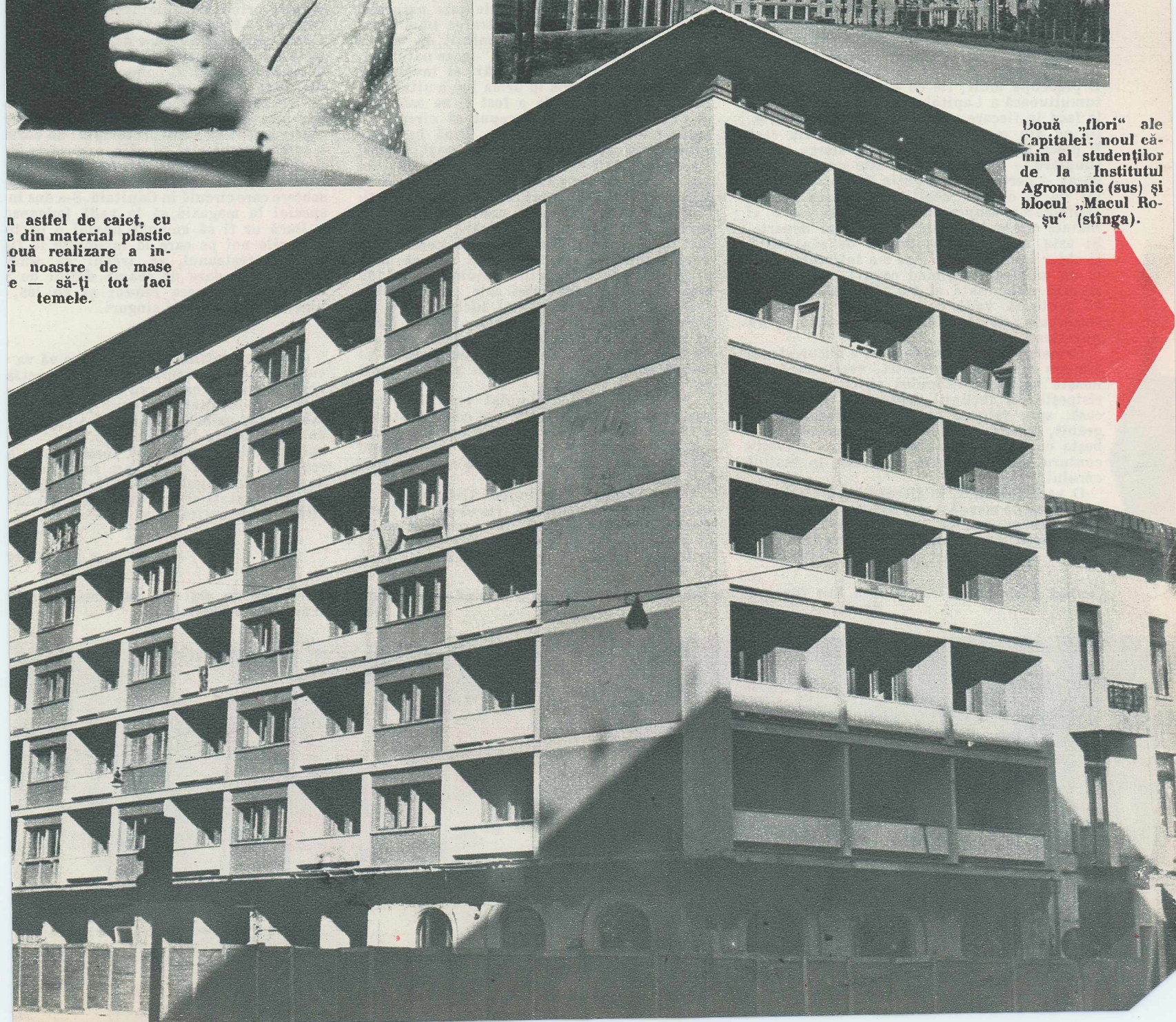
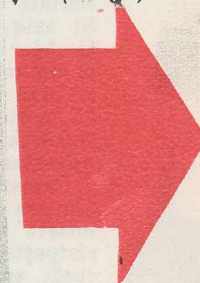
FLORILE CAPITALEI

• PÎNĂ LA SFÎRȘITUL ACESTUI AN, CETĂȚENII CAPITALI VOR PRIMI ALTE 2.000 DE APARTAMENTE • ȘANTIERE LA TOT PASUL • APROXIMATIV 4.000 DE APARTAMENTE SE AFLĂ ÎN PLINĂ CONSTRUCȚIE • SE EXTINDE ILUMINATUL CU NEON • S-AU ÎNFIINȚAT DE CURÎND 4 CASE DE CULTURĂ RAIONALE • ARTICOLELE DIN MATERIAL PLASTIC CUCERESC MAGAZINELE

...n astfel de caiet, cu
...e din material plastic
...ouă realizare a in-
...ei noastre de mase
...e — să-ți tot faci
...temele.

Două „flori“ ale
Capitali: noul că-
min al studenților
de la Institutul
Agronomic (sus) și
blocul „Macul Ro-
șu“ (stînga).

Pe Calea Victoriei s-a deschis un magazin de prezentare a articolelor din material plastic.

Fațada Teatrului de Operă și Balet din București și-a schimbat înfățișarea: s-a îmbrăcat în straie de marmură.

Această mașină ciudată nu o întilniți pe stradă, Institutul pentru Mecanizarea și Electricizarea culturii.

oare să vi se pară ciudat, dar nu cunosc nici vârsta, nici profesia, nici numele personajului despre care scriu. Dacă aș spune că-i tânăr, n-aș greși; nu aș greși nici dacă aș spune că-i un om mai în etate; nu m-aș îndepărta de adevăr dacă aș afirma că-i strungar, profesor, inginer, student, funcționar sau chiar academician. Nu aș greși, spun, pentru că eroul meu poate fi oricare dintre noi. Are o singură particularitate: e puțin distrat. Fie că serviciul sau studiul îl preocupă mult, fie că e obișnuit cu viața tumultuoasă a Capitalei și drumurile pe care le face în fiecare zi nu-i mai trezesc interes, fie că din momentul în care iese din casă îi place să-și lase gândurile să alerge la întâmplare — indiferent care este motivul adevărat — cert este că e puțin distrat. Privirea lui nu se oprește decât rareori, sau numai întâmplător, asupra lucrurilor care cu o zi înainte nu existau și... trece mai departe. Și asta zi de zi, săptămână de săptămână și chiar lună de lună. Așa s-a întâmplat până la un moment dat, când ceva l-a trezit din această obișnuință și l-a făcut să vadă și să caute să vadă ceea ce până atunci nu remarcase. Și atunci... Dar mai bine să vă povestesc.

Personajul despre care scriu e bucureștean. Un om simpatic. Optimist, vesel, care cunoaște valoarea timpului și, ca atare, nu-l risipește. Îl întilniți deseori în drum spre casă, spre fabrică sau universitate. Merge grăbit, uneori. Cîteodată citește gazeta, vorbește cu un cunoscut sau, visător, privește conturul unui nor care se pierde în înaltul cerului.

O vară întreagă, în fiecare zi, a străbătut porțiunea de stradă — de bulevard, mai bine zis, presupunînd că locuiește pe bulevardul 6 Martie — spre tramvai. În luna mai trotuarul a fost spart săptămîni întregi și

lucrătorii de la telefoane au muncit la lărgirea instalației cablurilor telefonice. El s-a împiedicat de mormanele de pămînt răscolit, iar cînd ploua, se ferea de clisă și... trecea mai departe. Cînd s-au terminat lucrările, nu a băgat de seamă că trotuarul s-a făcut neted și a căpătat o nouă cămașă de asfalt. A venit apoi rîndul străzii propriuzise. Timp de o săptămîină nu s-a putut traversa. Se instala conducta de gaze naturale. Cînd a împins ușa de la intrarea imobilului în care locuia, mina i s-a mînjit de vopsea roșie de la însemnarea „G.N.“ (gaze naturale). „O să avem gaze“, a mormăit el involuntar și, cînd ușa s-a închis în urma lui, a uitat deja noutatea. Apoi strada a fost și ea asfaltată și prin fața casei au început să circule cu zumzet metalic troleibusele. Pînă în stație avea acum numai douăzeci de pași. Lucrul i s-a părut atît de firesc, încît a doua zi nici nu se mai gîndea că, abia cu o zi în urmă, trebuia să facă cinci minute pînă la tramvai.

Peste drum, pe locul unde era un teren viran, s-au oprit autocamioane. Terenul a fost împrejmuțit și s-a început construirea unei clădiri. Într-o lună, s-au ridicat două etaje. Umbra schelărilor ajungea pînă în stația din fața locuinței sale, unde aștepta troleibusul. Dar nici acest lucru nu i-a reținut atenția. Era obișnuit. În Capitală, ca și în atîtea alte locuri din țară, se construiește mereu. Cîte nu se construiesc? El însuși are ocupație lucrativă și e obișnuit cu ineditul.

Într-o zi, i s-a întîmplat însă un lucru neobișnuit. Cînd a ieșit din casă, a strivit o floare. Da, o floare, în plin centrul Bucureștiului cu străzi asfaltate pe care circulă mașini și troleibuse, în care se ridică mereu noi blocuri...

Peste noapte, de-a lungul trotuarului, în spații mici, se sădiseră răsăduri de flori. Parcă-i adusese cineva un omagiu anonim și el îl călcăse în picioare. S-a aplecat. A îndreptat tulpina fragedă și umedă de rouă

care, ca o vietate, a tremurat. A pîndea floarea, florile și împrejurimile, ca și atunci ar fi pașit pentru prima oară în țărîniș, în oraș.

Și poate nu veți crede, dar din ziua a personajului meu s-a schimbat. Parcă cumpărat o pereche de ochelari miraculoși care-i îngăduie să privească cu altă ochi totul. Nu-i mai scapă nimic. A obseprind printre primii că iluminăția cu neon a lărdului 6 Martie s-a extins pînă la Teatrul Operă și Balet. Nu știu de unde, dar a că în curtea uzinelor „Tudor Vladimirescu dezvelit un bust al conducătorului răscolit din 1821. Zilele trecute vorbea cu entuziasm de dezvoltarea producției de mase plastice din țara noastră, recomandînd prietenilor meargă să vadă niște prototipuri de corturi o seră din material plastic, expuse în Palatul de Cultură și Odihnă. El a fost unul dintr-un care au remarcat creșterea numărului scutere care circulă în Capitală. S-a dus în special la magazin, să le vadă îndeaproape.

Dacă ar fi să enumăr numai o parte din lucrurile noi pe care le întilnește la fiecare pas bucureșteanul, ar trebui să scriu fiecare zi o dare de seamă destul de voluminoasă. De aceea renunț și vă las, bine, să le observați singuri.

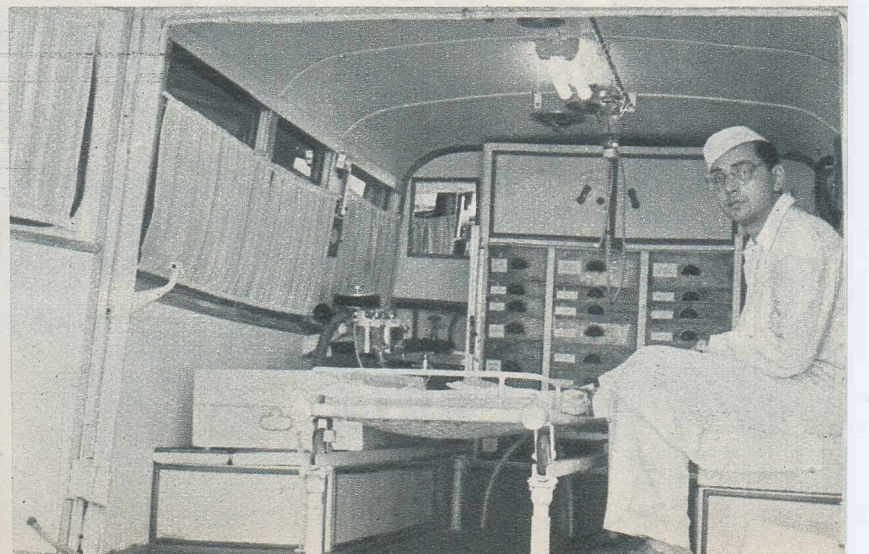
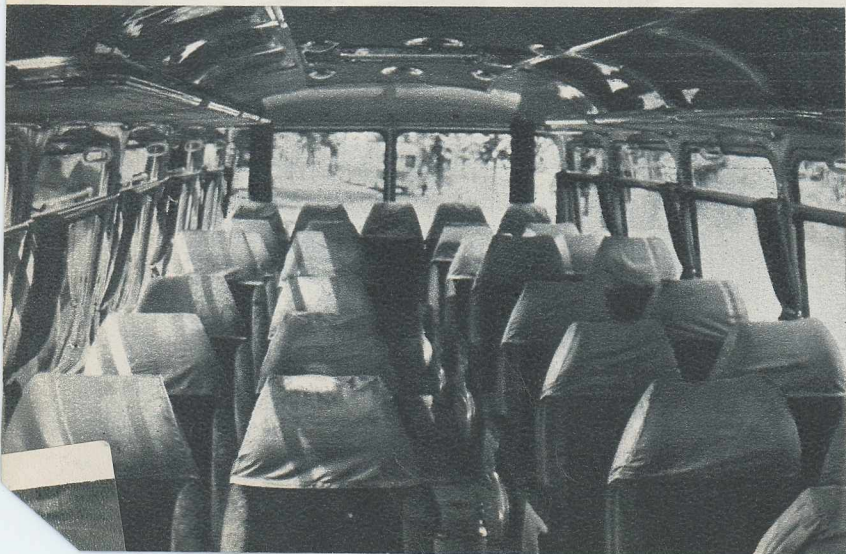
Dacă veți întilni pe cineva care vă va vorbi entuziasmat de locuințele în construcție noile magazine care s-au deschis, de străzile care s-au asfaltat, de noul tip de autocamioane fabricate la uzinele „Tudor Vladimirescu“ de toate aceste flori ale Capitalei — cu numele el — să știți că-i „omul meu“, bucureșteanul despre care am scris aceste rânduri. Și, de dragul lui și al florilor Capitalei să nu-l refuzați atunci cînd, ca o gazdă, vă va invita să vi le arate.

M. M.

Fotografii de Andrei LOVIN

Confort și eleganță: O.N.T.-ul a fost înzestrat cu noi autobuse Skoda.

Iată și o mașină pentru asistența medicală de urgență, realizată de colela Stației de Salvare a Capitalei.

n obiect mic, cu eticheta de rigoare pe o cutiuță ce încapă în orice buzunar — iată cum se desfășoară diafilmul la prima vedere. Exterior cuviincios și modest, deci. Deschizi cutiuța. Aduni în palmă un mic film. Ce ascund imaginile lui? Poate un întreg univers. Și ceea ce e lucrul cel mai pasionant e că acest univers se află la îndemâna oricui. Căci fiecare dintre noi își poate organiza acasă, la orice oră din zi sau din noapte, proiecția dorită. Un proiecteur, o priză electrică, un petic de perete a culoare deschisă și cinematograful e gata! Popularul diafilm e, din punct de vedere al mînuirii, cel mai simplu, cel mai nepretențios film. Cîți oameni poate interesa deci diafilmul? Enumerînd cele zece sectoare pe care le abordează diafilmul românesc — științific, didactic, agricol, sanitar, tehnic, istoric, geografic, literar, cultural-artistic, sportiv — putem age concluzia că și numărul amatorilor trebuie să fie remarcabil.

Un întreg studio cinematografic înzestrat cu specialiști și cu tot ilajul tehnic necesar, studioul „Ion Creangă”, atacă anual — de cinci ani coace — circa 300 de subiecte, pe care le multiplică în aproximativ 10.000 de copii. Iată în acest amănunt o bază de discuție pentru stabilirea unei cifre cu privire la spectatori diafilmului. Pe urmele acestor date, pornim la studierea cîtorva din problemele diafilmului.

Am vizitat recent studioul „Ion Creangă”, urmărind diafilmele produse în lunile iunie și iulie și ce a pus pe „șantier” în august. Desprindem dintr-o listă: „R.P.R. luptătoare pentru pace”, „Rasele umane”, „Orașul mîsoara”, „Preparația în țesătorie”, „Ada-Kaleh”, „Mașini noi în agricultură”, basmul „Dănilă Prepeleac”. Diversitate multă, e adevărat, dar nu ținem vorba și de o orientare tematică precisă a studioului către urmărirea stringentă a actualității, către problemele cele mai importante în momentul de față. Pirește că insula Ada-Kaleh are un farmec și un pitoresc deosebit. Ni s-ar părea însă mai important un reportaj despre uzinele „Republica” din București, despre imensul șantier de la Bicz, despre așul nou Victoria, despre...

Diafilmul e foarte căutat de copii, de pionieri și școlari. Care-i aportul diafilmului în educarea acestora? Mult prea slab. El oferă doar basme iar basme, cu babe cloaște, Feți-Frumoși, lupi lacomi.

Nu se vede profilindu-se, în activitatea studioului „Ion Creangă”, un umel tematic precis, nu-l vedem concentrîndu-se organizat într-o caminie, într-o direcție anumită care să fie și direcția principală a activității pe o perioadă dată. Planul degajă impresia unor preocupări multiple, rdisparate, lipsite în ultimă instanță de o consistență tematică. Diferitele ministere, ea și Societatea pentru Răspîndirea Științei și Culturii, sînt „clienți” permanenți ai studioului de diafilme și bine fac ca folosese acest cîștig și accesibil mijloc de cultură și propagandă. Comenzile lor au însă un caracter de strictă specialitate. Interesat fiind să lucreze cu o bază de stăcere cît mai sigură (și mai comodă — am adăuga noi), studioul se mitează însă la cererile „clienților”, fără a porni inițiative care, chiar că nu sînt de strictă specialitate, pot interesa în mare măsură publicul. Întru ce nu găsim oare în planurile studioului nici măcar un singur diafilm referitor la evenimentele din Orientul Apropiat și Mijlociu? Poate fi răspuns demn de ținut în seamă faptul că diversele departamente nu au făcut o asemenea comandă? Unde este rolul îndrumător al studioului, inițiativa sa în munca politică pentru educarea comunistă a maselor — efectiv ce nu trebuie pierdut din vedere nici o clipă de lucrătorii din studioul diafilmului? Iată cum, într-o goană după rentabilitate, studioul a îngustat orizontul.

Dacă, din punct de vedere al calității și conținutului diafilmelor, răspîndirea aparține în întregime colectivului studioului „Ion Creangă”, este înțelegerea difuzării în mase a acestui util mijloc de propagandă și cultură vine altor foruri. Ar fi de așteptat să nu existe club sindical, bibliotecă publică, școală ori cămin cultural fără proiecteur și fără diafilm. Realitatea este însă alta. Pricina? Pe de o parte, numărul înec de proiectoare, pe de altă parte, tratamentul nejust ce-l aplică diafilmelor Centrul de Distribuție și Difuzare a Cărții, care se ocupă de răspîndirea lor. Considerînd, probabil, diafilmul un soi de jucărie, C.L.D.C. înțelege să-l pună în vânzare ca pe un obiect de distracție, ignorînd parcă faptul că, pe lângă posibilitățile pentru copii, studioul are preocupări multiple și nu din cele mai triviale. Diafilmele sînt depozitate în papetării și în raioanele de literatură pentru copii ale librăriilor. Și așa se face că sînt cămine culturale unde și nu s-a auzit de existența diafilmului, în timp ce copiii bucureșteni se oferă diafilme ca „Porumbul hibrid”, „Folosirea îngrășămintelor chimice” sau „Inovații în mecanizarea agriculturii”...

De ce nu însoțește oare diafilmul cartea politică, cartea științifică, cartea pentru tineret? De ce, în plin București, la Biblioteca Academiei, cu o bibliotecă științifică și tehnică, nu se găsește urmă de diafilm? Nu se dovedește astfel o ignorare a acestui factor ajutător în răspîndirea științei?

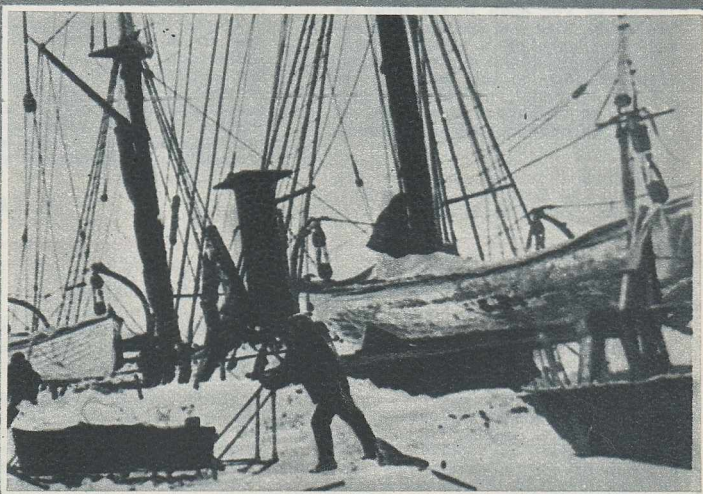
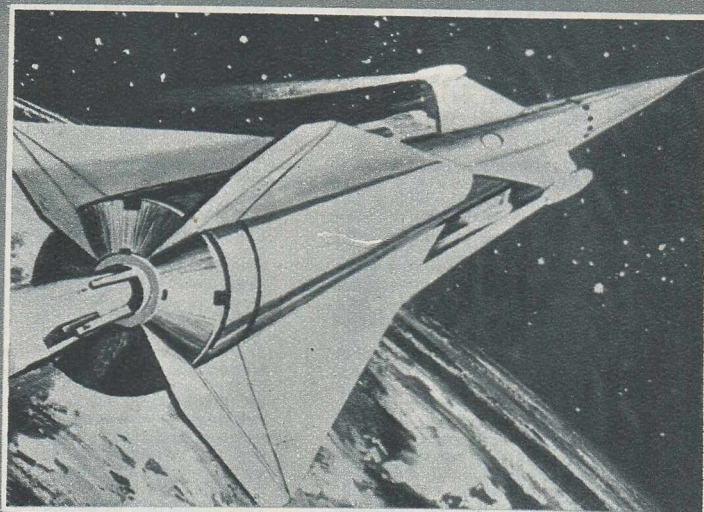
Librăria „Cartea Rusă” din calea Victoriei a organizat în incinta ei o expoziție de diafilme și lucrul acesta i-a adus o serioasă cerere din partea cîștigătorilor cumpărători (și nu numai a copiilor, vă asigurăm). Metoda aceasta directă de popularizare a diafilmului nu ar fi putut fi extinsă?

Dacă aducem critica noastră C.L.D.C.-ului, nu e mai puțin adevărat, în aceeași problemă a difuzării diafilmului, există un vinovat și în persoana colectivă a studioului „Ion Creangă”. Din două motive. Primul: și-a alcătuit nici pînă azi un catalog complet pe care să-l trimită și să mărească dacă e pus la loc de vedere în unitățile unde circulă diafilmul. Al doilea: prețul de cost încă ridicat al diafilmului.

Diafilmul românesc are de pe acum un trecut cu merite. Fără îndoială că munca studioului trebuie valorificată altfel decît pînă acum de Centrul de Distribuție și Difuzare a Cărții. Fără îndoială că, apropiindu-se de un moment în care oamenii vin mai mult la cluburi, la cămine culturale, la biblioteci, diafilmul trebuie folosit mult mai mult ca pînă în prezent. Întru aceasta, C.L.D.C.-ul trebuie să se îngrijească din timp de o aprovizionare bine gîndită a magazinelor cu proiectoare și pelicule. Iar studioul „Ion Creangă” să țină mai mult la „marca fabricii” și să ne dea diafilme de calitate, ancorate în actualitate.

M. MARINESCU-SANDU

CUM STĂM cu DIAFILMELE?

Imagini din diafilmele: „Drum printre astri”, „Mihail Sadoveanu” și „Un român la Polul Nord”.

Vizita pe care o delegație de ziaristi sovietici a făcut-o în 1955 în S.U.A. s-a desfășurat pe linia politică de coexistență pașnică, de cunoaștere reciprocă și de colaborare prietenească între țări cu sisteme social-politice diferite, pe care de ani de zile o preconizează cu consecvență Uniunea Sovietică. De la început ziaristii sovietici au pornit cu intenția de a vedea tot ce este mai bun în S.U.A., pe un itinerariu fixat de Departamentul de Stat al Statelor Unite. Și asupra acestui lucru scriitorul Boris Polevoi — autorul cărții de care ne ocupăm în rândurile de față, unul dintre membrii delegației de ziaristi sovietici — ne avertizează în cuvântul său introductiv.

Cartea scriitorului sovietic e constituită din transcrierea notelor zilnice pe care autorul le-a trecut, din obișnuința profesională, în carnetul său. Este pur și simplu un jurnal de călătorie, scris cu nervul și talentul lui Polevoi, în care din fiecare frază respiră sinceritatea și autenticul.

Boris Polevoi nu aduce însă o imagine totală și complexă a vieții din S.U.A., deoarece ziaristii sovietici nu le-au fost arătate o sumă de aspecte esențiale ale acestei țări: ei nu au putut cunoaște în mod direct nici traiul muncitorilor și al șomerilor, nici efectele segregăției rasiale din statele sudice, nici alte asemenea trăsături caracteristice „modului de viață american”. Pe „scara de serviciu” ei n-au putut pătrunde și caracterul protocolar al vizitei lor nu le-a permis să forțeze nota. Însă chiar dacă au pășit în America pe treptele de marmură ale intrării principale, lumina orbitoare a neonului nu l-a împiedicat să vadă că poporul american iubește profund pacea, că oamenii simpli din S.U.A. doresc prietenia și colaborarea pașnică cu Uniunea Sovietică. După cum, de asemenea, au putut vedea că în S.U.A. își duc activitatea, nu numai nestingherite, dar chiar încurajate, bande de provocatori antisovietici, că anumite cercuri interesate în menținerea și adâncirea „războiului rece” învâluie pe cetățeanul american într-o rețea deasă de minciuni și calomnii cu privire la realitățile din Uniunea Sovietică, că politica antisovietică este promovată și susținută de inuși Departamentul de Stat și de alte organisme și organe oficiale ale S.U.A.

După luni de zile de enervantă așteptare a vizelor de intrare în S.U.A. — timp folosit pentru rememorarea tuturor cunoștințelor despre America, inclusiv a întâlnirii de pe Elba din primăvara lui 1945 — iată-l, în sfârșit, pe ziaristii sovietici făcând un scurt popas la Paris, traversând apoi Atlanticul pe bordul unui pachet francez și, în cele din urmă, acostind la New York. Primiți la sosire de reprezentanți ai Departamentului de Stat și ai presei, ziaristii sovietici au arătat de la bun început că vin în America animați de cele mai prietenoase intenții. Din păcate, însă, tot de la bun început, cercurile reacționare americane le-au arătat că nu au de gând să stea cu minile în sân și că, de-a lungul întregii vizite a ziaristilor sovietici, se vor deda la tot felul de provocări. Cea mai gravă din acestea a fost faptul că însuși unul dintre cei doi reprezentanți ai Departamentului de Stat atașați grupului de ziaristi sovietici, „amabilul” gentleman ce răspundea la numele de Glenn, nu avea în fond altă sarcină

decît de a pregăti bandele de huli-gani antisovietici, de a le anunța dinainte itinerariul pe care-l vor parcurge oaspeții, pentru ca provocatorii să poată fi prezenți la „datorie”. Și încă o sarcină: de a explica reprezentanților presei sovietice că provocările ce se încercau împotriva lor constituiau manifestări ale... libertății de opinie. „Cred că vă dați seama, domnilor, că aceasta nu e decît o inițiativă particulară. Noi nu le putem interzice americanilor să-și exprime gândurile, fie că o fac verbal, fie că recurg la oficiile tiparului” — spune mister Glenn, cu prilejul primei provocări antisovietice, puse la cale chiar cu ocazia acostării la cheul New York-ului. Și această idee o va repeta de mai multe ori, pînă în momentul în care, demascat ca principal inițiator al provocărilor, „amabilul” reprezentant al Departamentului de Stat se va vedea nevoit să pretezeze, diplomatic, o subită îmbolnăvire și să renunțe, pe la mijlocul voiajului, să-i mai însoțească pe ziaristii sovietici.

Reprezentanților sovietici li s-a arătat într-adevăr tot ce are America mai luxos, mai elegant, mai bine pus la punct: au fost găzduiți la „Waldorf-Astoria” de pe Park Avenue, au vizitat redacțiile și tipografiile celor mai mari și mai bine organizate ziare, una din cele mai moderne uzine de automobile — o uzină automatizată din Cleveland — bursa din New York, cluburile aristocrației banului, Muzeul Metropolitan, cea mai mare mină de cupru, cele mai moderne studiouri de televiziune, ferme foarte bine organizate, specializate în creșterea vitelor, sediul O.N.U., Hollywood-ul etc. Au călătorit cu trenuri de lux, cu autobuse elegante și cu avioane comode. Au participat la nenumărate conferințe de presă, au asistat la ceremonii religioase, au stat de vorbă cu oameni de afaceri, fermieri, conducători ai cultelor. Și, împotriva dorințelor organizatorilor voiajului, s-au întâlnit cu ceea ce într-adevăr are America mai bun: luptători pentru pace și progres cunoscuți în întreaga lume, ca celebrul cîntăreț negru Paul Robeson, scriitorii Michael Gold și Albert Kahn și alți reprezentanți demni de cele mai bune tradiții de luptă ale poporului american. Deosebit de emoționante au fost întâlnirile cu doi scriitori din generația mai veche, originari din Europa și stabiliți de ani de zile în America: Lion Feuchtwanger și Ethel Lilian Voynich, autoarea faimosului roman „Tăunul”, o femeie în vîrstă de 91 de ani (la data vizitei ziaristilor sovietici), complet ignorată — atît ea, cît și nemuritoarea sa carte — în țara în care trăiește.

Dar, mai ales, emoționante au fost pentru ziaristii sovietici manifestările de simpatie și prietenie ale oamenilor simpli americani. Buchetele modeste de flori și zecile de scrisori pline de căldură pe care le primeau la toate hotelurile unde poposeau le-au dovedit din plin că, împotriva tuturor provocărilor și politicii antisovietice a oficialității, oamenii simpli din America, majoritatea poporului american dorște pacea și prietenia cu Uniunea Sovietică.

Ziaristilor sovietici nu li s-a permis să a contact direct cu clasa muncitoare, cu oamenii simpli. Dar din puținele întâlniri de acest fel pe care le-au avut și, mai ales, din numeroasele scrisori ce le-au fost trimise, au putut vedea că poporul american a primit vizita lor ca pe o manifestare a prieteniei și coexistenței pașnice.

V. SAVIN

*) Boris Polevoi: „Impresii din America” — Editura Tineretului, Colecția „În jurul lumii” — 1958.

CONSEMĂRI LITERARE

„SINGELE OAMENILOR”. Cunoaștem în traducere românească cartea scriitorului ucrainean Mihail Stelmah „Marea familie”, amplă cronică a drumului străbătut de satul ucrainean de la începutul colectivizării și pînă în anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei.

Multe din personajele care au populat paginile „Marii familii” apar și în noul său roman „Singele oamenilor”, consacrat anilor zbuciumați ai războiului civil, al luptei împotriva intervenționiștilor și a bandelor albe conduse de Petliura. Romanul, tipărit în 500.000 de exemplare, a trezit un mare interes în rândurile largi ale cititorilor. Continuînd tradiția marii literaturi realist-socialiste, a scriitorilor Mihail Șolohov, Al. Fadeev, A. Tolstoi, Leonid Leonov, K. Fedin, N. Ostrovski și Al. Serafimovici, care au oglindit cu o mare forță artistică această perioadă istorică, Mihail Stelmah îmbogățește literatura ucraineană cu o operă remarcabilă.

Romanul debutează cu momentul în care situația politică și militară e încă destul de grea. În slujba idealului revoluției curge „singele oamenilor”, Timofi Goritvit este ucis mișelește, iar Svirid asistă cutremurat la asasinarea copiilor săi, Nastia și Levko, de către chibaburul Ivan Sikar. Dar victoria va fi a poporului.

„Pămîntul nu poate trăi fără soare și omul fără fericire” — spune un erou al romanului. În numele fericirii întregului popor sovietic au căzut unii dintre cei mai buni fii ai lui. Lor le sînt închinată paginile acestei opere emoționante.

NOUȚĂȚI FILATELICE

Pentru prima dată în lume operă ciuperca în desenele mărcilor poștale. Este vorba de o serie de 10 mărci pusă în circulație în țara noastră. S-au ales ca subiecte ale desenelor numai ciuperca comestibile, atît pentru a le face cunoscute, cît și pentru a lădama pe producătorii agricoli la cultivarea lor. Pentru străinătate, este un excelent mijloc de popularizare a unei bogății naturale solcite la export.

În reproducerea alăturată vă prezentăm cele 10 ciuperca comestibile din imaginile mărcilor poștale:

5 bani (Lepiota procera): reprezintă „buratele țarpesc”, ale cărui culori naturale sînt mare deschis și mare închis.

10 bani (Clavaria aurea): redă imaginea ciupercei „barba caprei” de culoare portocalie și mare.

20 bani (Amanita caesarea): ciuperca denumită popular „ciuperca aurie” și care are culorile galben aurii și roșu.

30 bani (Lactarius deliciosus): i se spune „riscoval” sau „fătuca” și este de culoare portocalie și mare.

35 bani (Armillaria mellea): denumită „ghebe” sau „spritică” are aceleași culori ca și buratele țarpesc.

55 bani (Coprinus comatus): poartă numele popular de „popan chiuș” și este colorată în mare deschis și negru-brun.

1 leu (Morchella conica): redă vestitul „cîrbicog” care are culorile mare deschis și închis.

1,55 lei (Psalliota campestris): reproduce așa-numita „ciuperca de bălegar”, frumos colorată în cenușiu-măsliniu și cărămiziu deschis.

1,75 lei (Boletus edulis): are ca subiect gustoasele „minătărci” sau „hrîbi”, de culori asemănătoare cu ale cîrbicogului.

2 lei (Cantharellus cibarius): „burăți galbeni” sau „urechișor”; sînt foarte gustoase și de culorile portocalii și brun deschis.

Machetele au fost realizate de pictorul H. Marchendörfer din Orașul Stalla, iar mărcile au fost tipărite pe hirtie vîlnă, fără filigran, la offset. Dimensiuni 27/37,8 mm.

intovărășiții, și colectivității. mii au scos opt sute kilograme la hectar, cei din urmă o mie și sute. De ce? Fiindcă cei de gospodărie au însămințat orga- și la timp, după toate regu- agrotehnice, iar ceilalți, nu. — Încăpăținații ainaibii — mi-a s nea Bănică. Văd cât de o că ai noștri-s mai cu case, i rumeni, mai înțoliți—dar i stau la gânduri. Acu', mai la a, încep să tragă și dinșii e gospodărie. La 24 august, lam avut împărțirea avansu- și s-a inaugurat și căminul ural, am primit șapte cereri. poi a urmat o petrecere!... e pare că, în noaptea aceea, mai veseli au fost cei șapte vărășiți proaspăt primiți în ctivă. Dar nu pentru că ultau țibulca și se ospătau, pentru că în iluminăție, în lele cu vin, în marea de ete, se simțea forța econo- a colectivei.

SA VERDE A RĂMAS ÎN URMĂ

epășind anume procent în ctivizare, gospodăria a pre- de la sfatul comunal islazul, dul, reproducătorii. Identifi- ndu-se cu comuna, ea trebuie ezolve în interiorul ei toate sitățile economice. În primul l, trebuie să mărească șeptelul care l-a cam neglijat. Și în colectivității au pus porumb tru vite, dar după ce l-au s, l-au împărțit la zile-muncă. vacile? Să pască în islaz. islazul e mic. Atunci? Să că în baltă. Dar culturile s-au ns până în baltă. Acum nu merge să duci douăzeci de la moara Ștreang și cu asta reci hopul. Trebuie însilozări, npărțiri de culturi. a înființare, gospodăria n-avea o vită. Acum, are cincizeci inci. Colectivității au insilozat nul așa șase mii de kilograme tru fiecare vacă—săpînd gropi o capacitate de două sute de e. În '52 avea o oaie albă — de — acum are aproape o mie, entru ovine trebuie să insilo- e vreo cinci sute de tone. ar insilozarea nu rezolvă ul. E nevoie de masă verde — ărnă, secară. Suprafața pomivi- lă a gospodăriei a crescut în e ani de nouă ori, suprafața bilă de șase ori, islazul comu- de loc. El a mai ajuns pînă m, dar n-o să mai ajungă. ăria șeptelului rămîne una din blemele fundamentale.

SIFONIERUL LUSTRUIT

lectiva a desființat opinca introdus bocancii și pantofii; nunți și botezuri, în pantofi;

ta lucru, în bocanci. Dar nu numai atât! Nu se mai sapă cu piciorul gol. Ori cu teniși, ori cu sandale. Deci, în loc de opinci, avem bocanci, pantofi, teniși, sandale.

Dar cînd te măriți, nu poți să aduci în casă numai încălțări. Alexandru Dobrin are trei fete și mi-a făcut, pentru fiecare, următoarea socoteală de zestre: două plăpumi, șase perne, patru cuverturi, patru scaune, o masă, un șifonier, vacă, oi, cai, purcei. El are trei fete. Înainte mai mergea să dai doar o plapumă și două scaune; acum, s-a terminat — tot cite două și cite patru. Mai ales fetele colectivităților — cînd trece carul cu zestrea și femeile „joacă pernele” — trebuie să fie la înălțime. Și nici una nu mai aduce ladă pentru țoale — toate au șifoniere.

— Trebuie șifonier lustruit, modern — spune Dobrin.

Și el e unul dintre aceia care, acum șase ani, duceau douăzeci de cai într-o moară fără iesle.

MOȘ ALDOIU

Stăteam la masă față în față cu moș Nae Aldoiu, paznicul gospodăriei. Eu mînc scrob de ouă, moșul ciulama de pui — fiecare după gust. Moșul îmi povestește cum și-a bătut joc de el unul, prin '53, punîndu-l să-l ajute la vie și spunîndu-i că o să împartă cu dînsul butucii cu rod pe din două. „Moșul s-a lăsat prostiț vreo două luni, apoi s-a apucat de treabă și a „făcut zile”.

Nae Aldoiu se apropie de șaptezeci de ani. L-a cunoscut pe Măicănese, care avea moșie și aici, și pe valea Buzăului, după Nehoiu, l-a cunoscut pe moșierul Pelian și pe fostul stăpîn al morii, Ștreang. Povestește cu o bonomie de motan îmbătrînit, netezindu-și mustățile și căutînd să fie „politic” în comentarii. Ca să simplific prelucrarea ce mi-o face, îl întreb: — Și acum? Te ajungi cu grîul de la un an la altul?

Moșul n-a auzit ce l-am întreb- bat. Deretică prin cameră, mută o pernă, saltă o plapumă.

— Ei, moș Aldoiu — spun mai tare — te ajungi cu grîul de la un an la altul?

Moșul curăță cu palma lădoiu aflat în colțul camerei, împă- turește un ștergar și clipește mărunfel, fără să audă. Mă ridic, mă apropiez de el și-l bat pe umăr: — Ei, moșule, te întreb, te ajungi cu grîul...?

Nae Aldoiu saltă capacul lăzii. Înăuntru, faină albă—are o mie și trei sute de kilograme. Moșul își trece palma peste supra- fața ei moale, de pudră. Și eu,

După o zi de căraușie, și Gheor- ghe Drăgan, și caii au făcut o baie în Borcea.

care credeam că nu auzea ce întreb. Inadins nu-mi răspundea nimic, pentru acest efect teatral al lăzii pline, care se prezintă singură. Și abia acum mormăie:

— De asta nu mă ating pînă spre octombrie. Ala din care care mînc e dîncolo...

PUTUROȘII ȘI CEILALȚI

Sergentul major de miliție Marin Soare îmi spune că în sat nu mai sînt furturi. De doi ani, nici un fel de furt — nici o găină, nici o năframă. Nici un ou, nici un știulete. Nici de pe ogoarele gospodăriei nu mai ia nimeni să ducă acasă (gospodăria e aproape cît satul și nu te-ar vedea nimeni, însă nimeni nu mai ia).

Dar nu numai după asta poți vedea cum a crescut conștiința socialistă, aici, pe malul Borcei, ci mai ales după disciplină. În trecut, adeseori, la brigăzile de cîmp venea numai jumate, numai o treime de efectiv. Acum vin toți. Toți, afară de puturoși.

— Și care sînt puturoșii? Nea Bănică mi i-a numărat pe degete. Și asta era bine: că putea să mi-i numere pe degete.

Gheorghe S. Marin nu vine la lucru de cînd l-a văzut pe unul cum îi făcea casa. De atunci se crede zidar și tot înalță pereți care se dărîmă după el. De la atîta dărîmat, a început să creadă că e meșter la toate și umblă teleleu, învățînd pe toată lumea „Fă așa, trebuie așa...”

Vasile A. Nanu a cîștigat de două ori la Loto și a cumpărat un cean în care fierbea lichior...

Bea lichior cald și suspina că vaca pe care a luat-o din banii cîștigați o s-o vîndă, că vitele is greu de îngrijit. Cînd se oprea din băut, lipicios și amețit, făcea evidența muncii celorlalți din familie, care cum a lucrat, ca să nu chieulească nici unul.

Pînă la urmă, s-a dus paznic la pepeni, că putea sta pe mal să prindă pește. Cînd se plic- tisea, cerea căruță, să-și ducă la oraș copiii bolnavi. Colecti- va îi da căruță și el își ducea copiii la Călărași, să-i tragă nume- rea Loto, că aveau mină bună.

Constantin Z. Tudor s-a operat acu' șase ani de apendicită și, dacă-l trimiți la treabă, îl înjun- ghie cicatricea, iar Ion Crivăț umblă numai în papuci, că n-a mai văzut arătură de ani de zile.

— Dar buni, care sînt? — Buni? Ceilalți — simplifică nea Bănică răspunsul. Ceilalți vreo mie, două mii...

— Ei, nea Bănică, buni-buni...

— Buni-buni ar fi Dumitru Zai- ne. Îi încredințăm însămințatul și alte lucrări însemnate. A făcut singur cinci sute zece zile. Și Gheorghe Pahonțu are idei. El a susținut plantarea a optșpe hec- tare de vie și mărirea grădinii de zarzavat. Și nea Aldoiu e bun — gospodărește tot timpul — și Gheorghe Drăgan, care l-ați vă- zut cu carul la apă, și dînsul, Nicu C. Micu, care se uită acum la noi...

Dar Nicu C. Micu nu suportă complimente directe, începe să mormăie ceva și, pînă la urmă, ajunge la subiectul preferat: „casa plic cu suluri”.

Și iar încep povești în legătură cu petrecerea din 24 august și se emit considerații despre islaz, despre păsări și din nou despre șifoniere și case „cu suluri”... Căci așa se poartă acum la Modelul.

Nu se mai sapă cu piciorul gol. Ori cu teniși, ori cu san- dale.

FRANȚA LA RĂSPÎNTIE

Articol scris pentru „Flacăra” de André WURMSER

Mîine, 28 septembrie, alegătorii francezi vor răspunde prin da sau nu, în aparență unui proiect de constituție, în fapt însă unui plebiscit care tinde să înlocuiască democrația — așa cum exista ea de aproape un secol — prin puterea personală, prin dictatură.

Cum s-a ajuns la acest paradox, într-o țară unde fascismul n-are un partid organizat și nici priză la un popor cu tradiții adine democratice?

În realitate, tot ce s-a petrecut în Franța este o consecință pe de o parte a războiului din Algeria, iar pe de altă parte a anticomunismului. Anticomunismul a împiedicat stînga — care dispunea de majoritatea în țară — să guverneze conform dorințelor alegătorilor. Și deoarece comuniștii întruneau ei singuri mai multe voturi decît celelalte partide republicane la un loc, refuzul acestora din urmă de a guvernă împreună cu comuniștii l-a dus la situația de a-și căuta aliați printre adversarii lor comuni. Lovitura din Alger a devenit posibilă pentru că războiul din Algeria, pe care însuși Guy Mollet l-a numit cîndva „stupid și fără iesește”, a continuat (în primul rînd datorită lui Guy Mollet însuși!), fiindcă, așa cum au prevăzut comuniștii, acest război marea șansele fascismului, nu numai în Algeria, dar și în Franța.

Lașitatea, compromisurile, trădările au ușurat trecerea puterii în minile acelor care nu-și ascundeau intenția de a lichida Republica.

Mulți francezi credeau că noul șef al guvernului va realiza, conform uneia din vechile sale formule, „ceva nou și rezonabil”. Erau mulți cei care credeau în sentimentele republicane ale generalului de Gaulle, convinși fiind că el îi va mătura pe generali fasciști din Alger.

Dar timpul a risipit aceste iluzii. Războiul din Algeria continuă mai crîncen ca oricînd. „Noul și rezonabilul” care s-au redus de fapt la împrumutul Pinay, au îmbogățit în mod scandalos marile societăți și băncile. Salariile, dimpotrivă, au fost blocate, iar costul vieții urcă vertiginos; libertățile democratice sînt amenințate de către o constituție cu mult mai reacționară decît aceea a lui Napoleon al III-lea sau a lui Pétain.

Iată-ne aruncați cu o sută de ani în urmă. Această constituție va instaura o monarhie fără monarh, un regat fără rege. Investit cu puteri nelimitate, pe care nu le avea nici chiar regele Franței, președintele republicii va prezida orice, afară de un regim demn de a fi numit republican. Și pentru ca să nu existe vreun dubiu, un articol din această constituție profund antipopulară prevede, în termeni voit nebuloși, dizolvarea partidului comunist. Așa încep toți fașciștii.

Pentru a se asigura succesul referendumului, au fost cheltuite miliarde din finanțele publice și s-au folosit toate armele. Francezii sînt amenințați cu un război civil; dacă vor spune „nu”, atunci se vor răscula generalii din Algeria și vor pretinde înlocuirea voinței Franței prin propria lor voință.

În prezent, regruparea forțelor republicane, dintre care multe se mai găsesc încă sub influența anticomunismului, se desfășoară încet. De altfel, complicii anticomunismului au manevrat pentru a întîrzi pe cît posibil această regrupare.

Dintre partidele politice, unul singur este în afara ezitărilor și contradicțiilor: partidul clasei muncitoare. Comuniștii au denunțat încă din prima zi manevrele fașciștilor; ei au refuzat — singurul partid care a făcut acest lucru în unanimitate — investiția acestui guvern; ei au dus o campanie susținută împotriva plebiscitului, chemînd din prima zi la unirea tuturor democrațiilor și republicanilor. Justețea politică a comuniștilor și marea ei popularitate au fost confirmate și de evenimentele din ultimele zile, mai ales de congresele socialistilor și radicalilor, care demonstrează că vîntul suflă cu putere și face să cadă măștile una după alta. Pentru prima oară în istoria partidului socialist, o majoritate importantă s-a ridicat împotriva conducerii și o semnificativ fapt că o parte considerabilă dintre militanții cei mai influenți au refuzat să se supună lui Guy Mollet, întemeind partidul socialist autonom. Aceștia nu reprezintă nicidecum un mic grup, ci, dimpotrivă, ei dețin majoritatea în numeroase federații.

În partidul radical, în ciuda măsurilor nerușinate ale antirepublicanilor, glasurile favorabile și glasurile ostile proiectului de constituție au fost aproape egale, iar printre cei ce s-au opus constituției antirepublicane se numără mulți oameni politici cu greutate.

Federațiile sindicale ale muncitorilor creștini iau atitudine împotriva constituției. U. D. S. R. s-a pronunțat pentru „NU”. Militanții socialiști de la „Force ouvrière” lansează apeluri pentru apărarea Republicii. Ea mult, nici o organizație clericală nu s-a pronunțat în favoarea constituției.

Fără îndoială, există încă incetinelii și întîrzieri în acțiunile opoziției. Clicile anticomuniste n-au încetat de a submina Republica. Propaganda reacționară își continuă jocul murdar în presă și radio.

Dar fluxul luptei populare continuă să crească. Creșterea sa va fi oare irezistibilă? Cîrășile ticăloase, lașitățile și trădările nu vor stăvilii oare acest flux impetuos? O vom ști mîine.

În orice caz, o ipoteză este exclusă: ca plebiscitul să fie un mare succes pentru cioclii Republicii. Și oricare ar fi primejdiile pe care le aduce după sine, un plebiscit netrimfător nu este chiar un plebiscit. Căci, chiar dacă vor obține o oarecare majoritate — care nu este de loc sigură — o vor obține împotriva unui impresionant număr de voturi contra. Cum se poate vorbi, deci, de un om ales prin plebiscit, dacă această „alegere” s-a făcut împotriva voinței a milioane și milioane de alegători?

Un fapt e limpede: nici colonialiștii din Algeria, nici generalii din Africa, nici aventurierii de teapa lui Soustelle nu reprezintă un curent popular, iar conjunctura națională și internațională în care se desfășoară aventura lor le este absolut potrivnică. Istoria este necrutătoare și cu ea nu se pot semna armistiții. Franța va fi mîine ceea ce destinul ei istoric o pretinde: continuatoarea propriilor sale revoluții, una din făclile progresului politic și social.

Și dacă aceasta nu va fi mîine, va fi cu siguranță poimîine...

1. Pe străzile din jurul Pieței Republicii e masată mulțimea parizienilor care manifestă împotriva dictaturii și a constituției fascizante.

2. Bastoanele de cauciuc ale polițiștilor parizieni au intrat în funcțiune împotriva manifestanților republicani. Autodube și camioane (în fund) sînt pregătite pentru încărcarea „suspecților”.

3. Dakar. Cu prilejul vizitei lui de Gaulle, populația neagră și-a manifestat ostilitatea, demonstrînd pentru independență, împotriva colonialismului francez, a referendumului și a politicii războiului atomic.

4. La Villejuif (departamentul Sena), pe frontispiciul primăriei, ca și în numeroase alte localități din Franța, au apărut, în preajma referendumului, asemenea lozinci exprimînd împotrivirea poporului față de dictatură: „Trăiască Republica”, „NU lui de Gaulle, NU!”

TENI PE VECI ... Calda îmbrăntre bătrînul coreean și tînărul chinez — care părăsește pămîntul D. Coreene o dată cu ceilalți ri chinezi ce și-au dat contra-infrîngerea agresiunii împere — este un simbol al prieteniei trunchinat dintre marelă popor și bravul popor coreean.

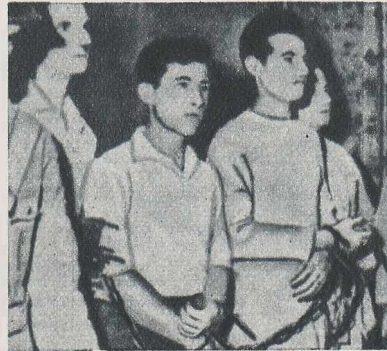
ÎN LUPTĂ CU GROAZNICUL FLAGEL. La invitația guvernului pakistanez, șase medicii sovietici, avînd cu ei aproape zece tone de preparate și utilaje de laborator, au muncit cu abnegație timp de 50 de zile pentru combaterea îngrozitoarei epidemii de holeră care a bîntuit în Pakistan. În fotografie: unul dintre cei șase medicii sovietici, candidatul în științe biologice B. N. Pastuhov, aplicînd copiilor pakistanezi tratamentul medical preventiv.

PE BANDĂ RULANTĂ... Ia de piine nr. 7 din Baku — capitala Azerbaidjane. Această faclă zilnic, datorită automatizării, acționează de 80 de tone piine. În fotografie: conveleterul pe care circulă gata coapte.

„CÎRȚIȚA” FACE CARIERĂ. Denumită în mod sugestiv „Kret” (Cîrțița), invenția muncitorului polonez Zienkiewicz este un dispozitiv pentru tragerea pe sub pămînt a cablurilor, pentru instalarea țevilor și, în general, pentru diferite lucrări de foraj subteran. Recent, cu ocazia Tîrgului Internațional de la Poznan, „Cîrțița” a stîrnit un mare interes printre reprezentanții unor firme din S.U.A., Franța, Anglia, R.F.G. etc. În fotografie, inventatorul Zienkiewicz supraveghează funcționarea „Cîrțiței”.

ÎN LANȚURI... Pentru că și-au exprimat cu hotărîre dezaprobarea față de agresiunea americană din Liban, trei tineri din Napoli au fost condamnați de către „Justiția” italiană la cîte 18 luni închisoare și 12.000 lire amendă. Iată-i pe cei trei curajoși cetățeni, în lanțuri, în timpul procesului.

I S-A IERTAT TRECUTUL... Numeroși cinești care au fost în grațiile regimului hitlerist nu numai că nu sînt pedepsiți, dar își continuă activitatea în R.F. Germană, propagînd în noi filme „concepțiile” lor. Imaginele alăturate ni-l arată, spre exemplu, pe cineastul hitlerist Veit Harlan — regizorul filmului pogromist „Evreul Süs” — în două epoci diferite: Veit Harlan (sus) mulțumindu-i lui Goebbels pentru felicitările prilejuate de „Jud Süs” și (jos) același Veit Harlan, regizînd astăzi într-un studio vestgerman un film al cărui rol principal este interpretat de aceeași Kristine Söderbaum care și-a dobîndit o sinistră faimă prin „Jud Süs”.

TELE NAȚIONALE ALE R. SLOVACE din cadrul Expoziției universale de la Bruxelles au sînt, printre altele, și spectacolele Ansamblului de cîntec și dans slovac „Lucinea”. În fotografie: unul din aceste spectacole.

O VACANȚĂ DEOSEBIT DE PLĂCUTĂ au petrecut pe pămîntul Uniunii Sovietice un grup de 11 elevi din orașul francez Suresnes. La invitația sindicatelor din orașul sovietic Kiln, de lângă Moscova, și prin intermediul asociației Franța-U.R.S.S., acești tineri au avut prilejul să cunoască îndeaproape viața luminoasă a tineretului sovietic. Iată-i pe cei 11 elevi înaintea plecării lor spre U.R.S.S.

E roismul copiilor muncitorilor ruși, care în perioada lui Iulie 1917 au contribuit, alături de părinții lor, la adăpostirea lui V.I. Lenin (urmărit pe atunci de agenții guvernului provizoriu), a inspirat pe realizatorul filmului „Adresa lui Ilici”, ce se turnează în prezent în studiourile „Lenfilm”. Filmul prilejulește micilor actori Borea Vasiliev și Koiea Melnikov, adevărate creații; ei va fi prezentat în cinstea celei de-a 40-a aniversări a Comsomolului leninist.

C apătala Uzbekistanului Sovietic, orașul Tașkent, a găzduit în luna august Festivalul Internațional al filmului din țările Asiei și Africii. Printre filmele prezentate în cadrul festivalului de țări ca R.P. Chineză, India, R.A.U., R.D. Vietnam ca și de republicile uniunale din Asia Centrală, s-a numărat și filmul thailandez „Frații”, înfățișînd viața grea a țărănilor din Tailandă, fără a fi aflată sub dominația imperialismului american.

R egizorul german Kurt Maetzig, laureat al Premiului de Stat, lucrează intens în studiourile DEFA din Berlin la terminarea filmului în culori „Cîntecul marinarilor”. Evocînd puternicele mișcări revoluționare ce s-au desfășurat în Germania, în noiembrie 1918, filmul va fi terminat cu prilejul celei de-a 40-a aniversări a acestor evenimente. „Cîntecul marinarilor” are ca interpreți pe Ulrich Thein, Elfriede Née, Horst Kube, Rita Gódickeimer și... 12.000 de figuranți.

A nton Semionovici Makarenko, marele pedagog sovietic, este din nou figura centrală în ultima realizare a studiourilor „A. P. Dovjenko” din Kiev, „Steaguri pe turnuri”. Filmul este realizat în regia lui A. Naroditki, după scenariul lui G. Makarenko și I. Manevici. În rolul lui Makarenko apare — ca și în „Poemul pedagogic” — talentatul V. Emeilanov.

N oua biografie a unor vechi soldați, film cinemascopic în culori, „A cîntec din nou cucul”, de asemenea un film în culori, „Magazinul familiei Liu”, realizat după romanul cu același nume de Mao Dun — iată doar trei din filmele în curs de realizare în studiourile cinematografice din Pekin, Șanhai și Cianciun. În total, producția cinematografică chineză va atinge anul acesta cifra de 75 de filme artistice.

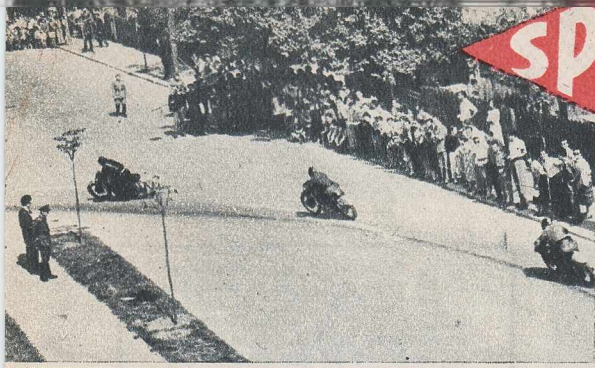
U n film intitulat „Nemurire” a fost terminat recent în studiourile din R. P. D. Coreeană. Realizat după un scenariu de Sin Don Cer, filmul evocă vitejia și patriotismul ostașilor Armatei Populare Coreene, în timpul războiului din 1950-1953, împotriva imperialismului american și a clictii liașmaniste.

L ul Hajnóczi Jozsef, scriitor legat de popor de la sfîrșitul veacului al 18-lea, unul dintre luptătorii de frunte pentru libertatea patriei sale, îi este închinat noul film maghiar „Din ordinul împăratului”. Realizat după scenariul scriitorului Barabas Tibor, filmul are ca interpret principal pe cunoscutul actor Besenyey Ferenc.

REDACȚIA. București. Piața Științei. Căsuța Poștală 3507 of 33. Tel. 17.60.10 Int. 1744. **ABONAMENTE** la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. **PREȚUL ABONAMENTELOR:** 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Prezentarea grafică: Vlad Mușatescu.

Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Științei „I. V. Staifin”.

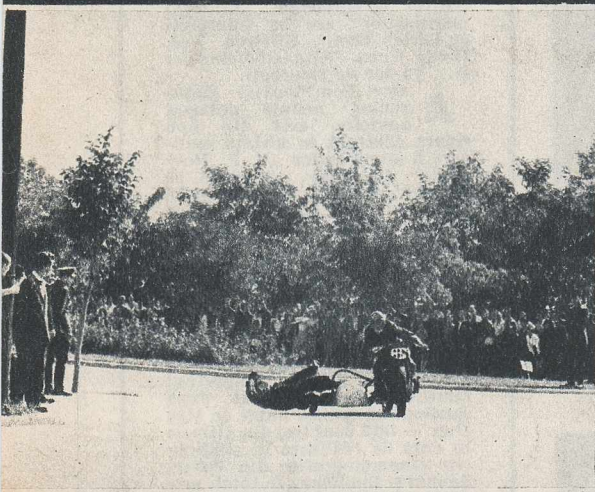

Luptă strânsă la categoria 350 cmc curse.

↑ Locurile la „balcon” nu au fost mai ieftine. Din contră, cine s-a sculat mai de dimineață a ajuns... mai sus.

Cursele cu ataș rămân totuși cele mai spectaculoase. Cuplul M. Dănescu-Al. Huhn (C.C.A.) la categoria 750 cmc ataș nu a dezmințit pronosticurile, câștigând detașat, și de data aceasta, proba.

Casa Centrală a Armatei, organizatoarea concursului motociclist pe circuit, a acordat o grijă deosebită bune desfășurări a competiției. Printre altele, sportivii militari au instalat de-a lungul traseului posturi telefonice care au urmărit desfășurarea probelor.

Păcat că globul pământesc e cam... mare și nu poate fi prins atunci când, în loc de minge, te trezești cu... pământul în brațe!... (Fază din meciul de handbal feminin dintre echipele C.S.U.-București și Olimpia-București)

CE SE ÎNTÂMPLĂ ? !...

Este o întrebare pe care de mai mult timp și-o pun, îngrijorați, suportorii sportului cu balonul rotund, cu privire la activitatea fotbalistică de la noi.

Ca urmare a felului în care se comportă reprezentanții noștri în compania unor fotbaliști străini, sînt numeroși cei care au luat hotărîrea de a nu se mai duce la meciurile de fotbal. Dar se programează o întîlnire internațională, se apropie data desfășurării ei și morbul fotbalului nu dă pace omului care îndrăgește acest sport. Goană după bilete, grijă să nu întîrzie la stadion. Și, plin de speranțe, este din nou prezent în tribună. Dar curînd își dă seama că asistă la același joc lipsit de o concepție tactică și de dinamism. Și din nou se întreabă: ce se întîmplă cu fotbalul nostru? Ce se întîmplă cu jucătorii? Ce se întîmplă cu antrenorii? Ce se întîmplă cu forurile noastre de specialitate?

Acastă întrebare am auzit-o de repetate ori, cu prilejul ultimelor meciuri din compania reprezentativelor R. D. Germane. Această întrebare revine cu aceeași intensitate în urma înfrîngerii suferite de C.C.A., din partea echipei albaneze, în cadrul Spartachiadei Internaționale a Armatei Frățesti.

Nu poate fi nici accident, nici întîmplare faptul că, în cadrul unei întîlniri pe patru fronturi cu reprezentanții unei țări, am suferit o înfrîngere totală.

Care este cauza și cine este vinovat de toate aceste lucruri? Se spune că antrenorii, fiindcă nu impun celor pe care-i antrenează „jocul modern, o concepție proprie, nu conduc bine „de pe tușă” reprezentativele noastre. Alții dau vina pe selecționeri: „De ce nu l-au selecționat pe X sau pe Y?” Cei mai mulți dau vina pe federația de specialitate, pentru că nu ia măsurile de rigoare. Se pare că toți aceștia au dreptate, dar se pare și că fiecare în parte greșește cînd socotește cauza drept a singură. Dar dacă fotbalul nostru trece printr-o perioadă dificilă și dacă nu se știe cine este vinovat pentru comportarea echipelor noastre reprezentative, totuși pentru faptul că sînt programate meciuri în compania unor reprezentative naționale, fără o prealabilă pregătire și verificare temeinică sub toate aspectele, singura vină o poartă federația de fotbal. Căci a cunoaște situația existentă, a avea experiența întîlnirilor de pînă acum și a programa totuși noi întîlniri inter-țări, în care prestigiul sportiv al țării noastre e pus în joc, este categoric o greșală. Un rezultat satisfăcător într-un meci de verificare (cazul selecționatei Sofiei) nu ne îndreptățește să socotim că pregătirile sînt suficiente și că victoria va fi a noastră. Poate un accident sau o trecătoare lipsă de formă a adversarilor au facilitat un rezultat favorabil nouă. Și nici comportarea mai bună a uneia sau a alteia din echipe sau a amîndurora în cadrul unui meci de campionat nu poate fi un indiciu că de acum ne putem prezenta într-un meci inter-țări și că vom face o figură frumoasă.

Un meci de campionat poate da satisfacție dacă, în general, echipele combatante prestează cam același joc, au condiție fizică apropiată și concepție de joc, dacă aceasta există, asemănătoare. Cînd este însă vorba de o întîlnire internațională, ne dăm ușor seama că ceea ce am putut aprecia la o întîlnire Dinamo-Progresul, să zicem, este cu mult prea puțin.

Nu opinăm pentru întreruperea jocurilor internaționale. Credem însă că, pe lîngă contractarea meciurilor între țări, foarte necesar pentru dezvoltarea fotbalului nostru ar fi să aducem mai multe echipe de club străine (și acestea din cele mai puternice) care să-i rodeze, să spunem așa, pe jucătorii noștri și de la care antrenorii să învețe. Cu o pregătire și o verificare minuțioasă a comportării echipelor noastre de club în compania echipelor străine similare, putem mai apoi să alcătuim loturi mai puternice și să contractăm întîlniri între reprezentative. Astfel, situațiile dureroase vor putea fi evitate.

R. SCURTU

Fotografii de Dan BIRLĂDEANU

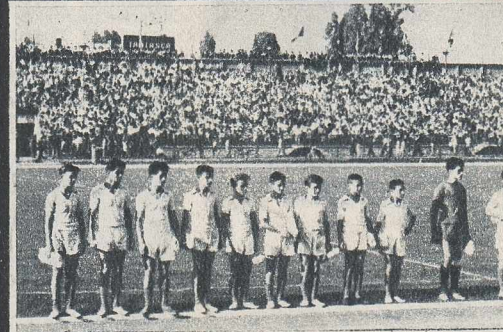
Fază din meciul de hochei pe iară dintre echipele Victoria-București și Voința-Ploiești.

La meciul de hochei disputat pe Stadionul „August”, ara întîlnit spectatori nehotărîți; se află pe stadion, dar nu vorau să renunțe nici la cursele de motociclism disputate... dîncolo de gard...

Sîmbătă după-amiază a avut loc pe Stadionul Timretului Festivalul Tineretului din raionul I. V. Stată. După deschiderea festivă, au urmat competiții sportive.

În finala campionatului de copii a regiunii București, echipa S. N. Oltenești a reușit să întrecă echipa R. colta Căzănești. În fotografie, echipa cîștigătoare imediat după primirea cupei.

Luptă serioasă pentru minge. Fază din meciul de rugbi disputat sîmbătă pe Stadionul „Dinamo”, între echipele Dinamo-Milișta și W.K.S. Lotnik (R.P. Polonă).

